

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

MAJDA-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 20 ck
Egy szám — 1-20 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 104. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Tamuz 14. — 1923. június 28. Csütörtök

Nemzetiségi törvény Magyarországon

Irta Marton Ernő

Mikor az első táviratot olvastuk, könnyed kézlegintéssel azt mondtuk rá: komédia. A nagy európai cirkusz újabb attrakciója. A magyar kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben a trianoni szerződés parancsain tulmenő nagylelkűséggel biztosítja a nemzeti kisebbségek jogait. Nem érdemes komolyan foglalkozni vele, mondtuk, mert az ügy nem komoly. Azóta újabb táviratok jöttek Budapestről és tegnap azt jelentették, hogy a magyar nemzetgyűlés tagjai között szétosztották a kisebbségi nyelvhasználat biztosításáról szóló *törvényjavaslat* szövegét, amely arról intézkedik, hogy ahol valamely nemzetiség száma eléri a lakosság egyötödét, az összes közhivatalokban csak olyan tisztviselők alkalmazhatók, akik az illető nemzetiség nyelvét bírják. Azok a tisztviselők, akik két év alatt nem sajátítják el a megfelelő nyelvet, athelyezhetők, vagy fegyelmi eljárás alá vonhatók.

Ennek már a fele se tréfa, legalábbis érdemes elgondolkodni fölötté. Kissé groteszkül hat ugyan, hogy a nemzetiségi területeinek kilencztedétől megfosztott Magyarország *épen most* szánja rá magát a nemes gesztusra, de hát istenem, mit lehessen tudni, az emberiség olyan borzalmas leckét kapott, hátha a magyar urak is megjavultak és büneiket szánva-bánva, expiálni akarják a multat. Hátha tényleg őszintén gondolkodik a kisebbségek védelmét és Magyarországot a nemzeti szabadságok klasszikus hazájává akarják tenni? Miért néznénk mi elfogultsággal egy ilyen kétségtelenül kiváló törekvést, mi, akik örömmel könyvelünk el minden haladást, amely a népi és osztályhelyzetük miatt elnyomott tömegek felszabadításához vezet? Kettős örömmel kellene üdvözlőnk ezt a szándékot Magyarország részéről és főként a jelenlegi rezsim részéről, amelyről eddig csak azt tudtuk, hogy meglevő szabadságokat koboz el és jogokat tipor. Hogyne örvendénk egy ilyen javulás láttán, hiszen nekünk már ösdióktól fogva kedvesebb egy megtért bűnös, száz jámbornál.

Csupán azt kell eldöntetünk, vajon őszinte és belülről jövő ez a megtérés, vagy mint Bethlen gróf ellenfelei mondják, csak komédia, politikai szemfényvesztés. Sőt még ennyi sem kell. Mielégelészünk azal is, ha ez a törekvés legalább az őszinteség látszatára ügyel és gondoskodik róla, hogy ne lehessen már az első pillanatra a farizeusság bélyegét rásütni. Ennek a most készülő törvényjavaslatnak ugyanis kétféle célja lehet. Az egyik, hogy befelé megoldja és nyugvóponthoz juttassa a nemzetiségi kérdést, a másik, hogy kifelé példát mutasson a nemzetiségekkel való helyes bánásmódnak s ezzel megkönnyítse a kisebbségi magyarság helyzetét. Nem hisszük, hogy az első szempont valami tulságosan nyomta volna a kormány lelkiismeretét, hiszen Magyarországon ma már olyan kevés nemzetiség van, hogy ez komoly belső problémává nem dagadhat. Sokkal valószínűbb, hogy Magyarország gesztust akart mutatni a világ és különösen a kisantant felé, hogy ime, civilizált államnak így kell bánni a kisebbségekkel. Ha csupán ezt akarták, akkor is derék, tiszteltreméltó szándék. Bőségesen elkél a kisantant kormányai előtt egy kis példaadás, miként lehet az uralkodó nemzet sérelme nél-

kül megadni a kisebbségeknek azt, ami a kisebbségeké. Es ki volna hivatottabb, ki volna jobban elkötelezve a példaadásra — épen idegenbe szakadt véreire való tekintettel — mint Magyarország. Logikai szükségszerűség lenne, hogy az elszigetelt, baráttalan Magyarország a legdemokratikusabb, legtöbb szabadságot adó kormányzást honosítsa meg befelé, mert ezzel szinte nyomást gyakorolna szomszédaira, hogy hasonlóképpen rendezkedjenek be. Felbecsülhetetlen szolgálatokat tehetne nemcsak az utódállamokbeli magyarságnak, de az összes kisebbségeknek egy igazán erőteljes, követést parancsoló példa.

Am, ha példa, akkor legyen példa. Sajnos, bármennyire szeretnénk, hogy másként legyen, a magyar nemzetiségi törvényjavaslat inkább látszik szemfényvesztésnek, mint a megtérés és példaadás komoly elhatározásának. Belső ellentmondásokkal terhelt születt meg és tulságosan kiérzik belőle az olcsó hatáskeresés. A nemzetgyűlés elé terjesztett törvényjavaslat a leghangzatosabb szavakkal biztosítja az összes kisebbségek legteljesebb politikai, gazdasági és kulturális egyenjoguságát, a *korlátlan tanszabadságot*, amely szerint mindenki háborítatlanul látogathatja az ország bármely tanintézetét. Eddig helyes és dicséretreméltó. Am lássuk, *hogyan fesiének a szavak az élet valóságában?* Magyarországnak ma a legnagyobb és ugyszólván egyetlen számbavehető kisebbsége a zsidóság. Hogy a zsidóság kisebbség, faji, sőt nemzeti kisebbség, *ezt a magyar kormány hirdeti*, sokszor a zsidóság kívánsága ellenére, utonuttlén. Nem lehet olyan közjogi és politikai ravaszkodást kieszelni, amely elvitathatná a magyarországi zsidóságtól a kisebbség jogát. Csak egy esetben lehetne ezt tenni, ha azt mondanák, hogy az uralkodó többséghez tartozik. De nem mondják, sőt napról-napra hirdetik, sokszor egész kézfeifoghatóan az ellenkezőjét és ma már a magyarországi zsidóság is tudja, hogy sorsa megfélebbezhetetlenül kisebbségi sors. Itt kezdődik aztán a szemfényvesztés és az erkölctelen ellentmondás. Ugyanakkor, amikor a nemzetgyűlés elé terjesztik a törvényjavaslatot, amely a legideálisabban szabályozza (persze papiroson) a kisebbségek jogi helyzetét, *érvényben tartanak és szigorúan végrehajtának olyan törvényeket, amelyek az ország legnagyobb kisebbségét megfosztják elemi jogaitól*. Kíváncsiak vagyunk, hogyan képzei el a magyar kormány azt a diadalmasan meglobogtatott és idejekorán világgákiértült nemzetiségi egyenjogusítást, amely mellett szabadon dühöng a numerusz klauzusz, italmérések és mozikoncessziók elrablása és a példátlan izgatás és társadalmi üldözés a zsidóság ellen. Vagy talán mégsem tekinti kisebbségnek a zsidóságot? *Sem többségnek, sem kisebbségnek?* Hát akkor hova sorolja be azt a szerencsétlen félmillió embert, aki mégis Magyarországon és zsidónak született? Különös logika, különös morál. *A nemlétező kisebbségek tökéletes szabadságot nyernek, de a meglevő, jogokat követelő kisebbséget üldözik, visszaszorítják, elnyomják.*

A magyar kormány példát akart mutatni, (nem lehetetlen, hogy épen a külföldi magyarság nyomására szánta rá magát a példaadásra), de ez a nemzetiségi törvény veszedelmes példa és

könnyen sült el visszafelé. Mert a figyelő szomszédokat nem arra tanítja, miként lehet becsületesen rendezni a kisebbségi problémát, hanem arra, hogyan kell *kijátszani* a törvény holt betűjét. Hogyan lehet az irrott malaszt mellett tovább fenntartani az igazságtalanság rendszerét és mosolygó, engedelmes arcot mutatva Európa felé, megcsufolni Európát. A kisebbségi magyarságnak és a többi nemzetiségeknek nem nagyokat ígérő törvényekre van szükségük, de tényleges szabadságra és a népi élet korlátozatlan kiélési lehetőségeire. Lehet, hogy ez a magyar törvény ösztönözni fogja az utódállamokat, főként Romániát, hogy szintén hozzanak törvényt a kisebbségekről, de egyben arra is ösztönzés, miként vonható ki egy egész kisebbség a törvény rendelkezései alól. *Nem, nem ezt a példát várják a kisebbségek Magyarországtól*. A példának az élet valóságából kell fakadnia, az igazságot akaró, tisztaszándéku embereiv mélyéből. A példának nem szabad sántitania. Nem szabad azt olyan olcsó mázzal bevonni, amely az első érintésre lemállik. Mert erre joggal lehet rámondani, hogy komédia, sőt tragikomédia. A magyar kormány megtette az első engedményt a külföldre szakadt magyarságnak: a reciprocitás reményében biztosította papiroson a nemzetiségek jogait. Legyen most már bátorsága és erkölcsi ereje megtenni a második lépést is: vigye át a gyakorlati életbe a törvényt, tüntesse el a betű és valóság között tátongó még morális szakadékot, tegye valóban egyenlővé az ország összes lakosait, akkor a példa áldáshozó lesz és követést parancsoló. De addig... Addig letagadjuk, hogy ez a példa miránk vonatkozik: kisebbségekre.

Kinos incidens zavarta meg a népszövetségi ligák kongresszusát

Tizennégy javaslat a kisebbségek védelmére

(Bécs, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A népszövetségi ligák tegnapi ülésén kinos incidens történt. A politikai bizottságban Kyróv bolgár delegátus azt javasolta, hogy a macedon kérdést megvizsgálásra a népszövetséghez terjesszék. Czerevitz jugoszláv kiküldött a javaslatot meglepetésnek és illegális eljárásnak minősítette. Ezért az elnöklő Hevet svájci delegátus rendreutasította Czerevitzot és amikor a delegátus még súlyosabb kifejezéseket használt, meg akarta tőle vonni a szót. Czerevitz tiltakozott a rendreutasítás ellen és nyomban *elhagyta az üléstermet*. A csehek közbelépése az incidenst elsimították és a bolgár javaslatot enyhített szövegezésben elfogadták.

A plenáris ülésen a kisebbségi albizottság tizennégy javaslatot nyújtott be. Az első szerint a szerződéses kötelezettségek nélküli államok is kötelesek *ugyanugy megvédeni a kisebbségek jogait*, mint azok az államok, amelyeket erre külön szerződés köt. A második feladat indítványozza, hogy *a nemzeti, nyelvi és vallási kisebbségeknek állandó nemzetközi szervezetet* létesítsenek. A harmadik a helyi viszonyok szerint biztosítandó speciális kisebbségi érdekekről és arról szól, hogy az ilyen érdekeket a kisebbségek önkormányzatukkal védjék meg. A negyedik javaslat indítványozza, hogy azokban az államokban, amelyeket szerződések köteleznek a nemzetiségi jogok megadására, egy vagy több vegyesbizottságot állítsanak fel a kisebbségi jogok tiszteltben tartásának ellenőrzésére. A törökországi

kisebbségekről az ötödik és hatodik javaslat intézkedik.

A hetedik javaslat biztosítani akarja a kisebbségek képviselőinek azt a jogát, hogy panaszukkal közvetlenül a népszövetséghez fordulhassanak. A nyolcadik javaslat szerint a népszövetség és a három nemzetközi bíróság dönt kötelezően a vitás kérdésekben. A kilencedik a népszövetségi tanács illetékességéről szól. Tizedik azt kívánja, hogy gazdasági kérdésekben a kisebbségekkel ugyanúgy bánjanak, mint a többséggel. A kisebbségek tanszabadságának biztosításáról a tizenegyedik javaslat intézkedik, míg a tizenkettő kimondja, hogy a népszövetség tanácsa mindenkor haladéktalanul vizsgálja meg az olyan eseteket, amelyeknél kisebbségi állampolgárokkal

rosszul vagy igazságtalanul bánnak. Legérdekesebb a tizenharmadik javaslat, amely a menekültekről szól. Az utolsó javaslat utasítja a kongresszust egy kisebbségi bizottság kiküldésére, amely a népszövetségi ligák uniójának irodáját felállítsa.

A beterjesztett javaslatok fölött élénk vita folyt. Berzeviczy magyar kiküldött világosabban megszövegezett biztositékokat kíván a kisebbségek részére. Szüllő Géza csehszlovákiai magyar és Meidinger csehországi német delegátus elfogadják a javaslatokat. Vrabecz cseh kiküldött a javaslatok beható tanulmányozását kívánja. Dickinson angol delegátus kifejti, hogy amennyiben a kisebbségi kérdést a Balkánon és Középeurópában meg nem oldják, a béke nem biztosítható.

Niemirower főrabbi a hercegérseknél

Miron Christea metropolita-primás keresztényelleneseknek bélyegzi az antiszemita mozgalmakat

(Bukarest, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Miron Christea hercegérsek a napokban kihallgatáson fogadta Bukarest főrabbiját, dr. I. Niemirowert, aki dr. W. Filderman és Adolf Magder, az Uniunea Evreilor Români (Romániai Zsidók Szövetsége) elnökének és titkárának kíséretében jelent meg nála. A másfélórás audiencián a küldöttség rámatatott a hercegérsek előtt arra, hogy A. C. Cuza tanár, aki eddig a kereszténységet kompromittálta, most, mivel rájött, hogy ez nem teszi őt népszerűvé, ugyanolyan hevességgel kelt védelmére, de a maga módján, úgyhogy tekintélyes keresztény szervezetek révén

a zsidó vallást ócsárolja és természetesen azt a Bibliát is,

amelyen a keresztény vallás alapszik. Leghatásosabb meséje a vérvád, amelynek képtelen vádjával különösen a falvak lakosságának békés lelkiállását mélyezi meg.

A metropolita-érsek válaszában kijelentette, hogy a vallási meghamisítások ellen szükséges intézkedéseket már megtette. O már az oroszországi Beilis-per idején, püspök korában hirdette, hogy rágalom a zsidó rituális gyilkosság és aki ilyesmit terjeszt,

meghamisítja a Biblia szövegét,

mert ép a zsidó vallás az első, amely kimondottan megtiltotta a gyilkosságot. A hercegérsek kijelentette még azt is, hogy minden nemzet vallását tisztelni kell, a vallási testületek vezetőinek harmonikus együttműködéséből származik csak az igazi

testvériség, amelynek ápolására mindig is törekedett. Ezt bizonyítja, hogy minden zsidó ünnepségre kiküldte a maga delegátusait.

Ezután a most elcsendesült antiszemita mozgalmakra terelte a szót Miron Christea hercegérsek. Kijelentette, hogy

az antiszemita mozgalmakat törvényteleneknek és károsoknak tartja, mert megakadályozzák az ország konszolidációját, de egy-szersmind keresztényellenesek is,

mert gyűlöletet hirdetnek szeretet helyett. A zsidó lakosság hasznára lehet és hasznára is van az ország fejlődésének. Az ökirályságbeli zsidók hazaszeretét ismerte, az a felfogása, hogy lehetővé kell tenni a zsidóság közeledését a román néphez. Mert csak az ilyen együttéléstől származik kölcsönös szeretet és megértés. A zsidó ifjuságnak az egyetemekről való eltávolításának azonban ép ellenkező a hatása.

A hercegérsek biztosította a tisztelő küldöttséget, a zsidó lakosságnak nem kell tartania attól, hogy a legendásan türelmes román nép hitelt fog adni az áldatlan antiszemita agitációnak és hogy ez a nép a huszadik században olyan visszaesésbe jusson, olyan cselekedetekre ragadtassa magát, amilyenek a középkorban sem fordultak elő nála. Személyesen tapasztalta, hogy az országban zsidó és román a legjobb viszonyban él és a román paraszt egyáltalán nem hisz néhány városi intellektuel agitációjának.

A héber versről

Írta: Giszkalay János

1.

A jelenségek világában mindig a külsőleg érzékelhető forma az, mely mindenek előtt megragadja a figyelmet és megadja a dolgoknak azt a jellegzetességet, mely megkülönbözteti őket más, hasonló, vagy nem hasonló jelenségektől. Vonatkozik ez az élet minden megnyilatkozására: természetesen a tudományokra csak úgy, mint az emberi alkotásokra. Amikor valamely jelenségnek, vagy emberi alkotásnak külsőleg érzékelhető formája hagyományosan ismétlődik, akkor a forma beidegződik az emberi tudatba és a tudatban eggyé olvad, azonosul magának a jelenségnek benső lényegével. Például a szerelem egyik külső megnyilatkozási formája a csók. Ha csókolozó férfit és nőt látunk, tudatunk szeretetet vagy szerelmet lát. Szerelem és csók: lényeg és megnyilatkozási forma, tudatunkban egybeolvadt. Csak a tudósok tudják, hogy nem minden ami csók: szerelem és hogy vannak nagy szerelmek csók nélkül.

2.

Az emberi alkotásoknak abban a komplex-számában, melyet irodalomnak nevezünk, szintén a külsőleg érzékelhető forma az, mely mindenekelőtt megragadja a figyelmet és amely az egész komplex-számot két jellegzetes és egymástól elütő kategóriába osztja. A prózai irodalomra és a poétikus vagy költői irodalomra. Ha pontosan megakarjuk határozni a két irodalmi megnyilatkozás közötti tennálló különbséget, elég ha a megjelölő szó: a próza és a poézis szavak eredeti jelentését megér-zékitjük. Próza, latin szó, tulajdonképpen „prorsa, prorsus”, és annyit jelent, hogy „egyszerűen ter-

mészetesen folyó” Prózai írás vagy beszéd tehát az egyszerű természetes és mesterkéltég nélkül való írást vagy beszédet jelenti. Poézis, a görög poézis csinálást, alkotást mesterséges terméket jelez. A poétikus vagy költői beszéd és írásforma, tehát valami nemtermészetes, valami csinált, valami egyéni formamegyenlítőzása.

3.

A népek irodalma nem csak a formában, hanem tartalmilag is kategóriákra oszlik. Tudományos irodalomra és költői irodalomra. Az elsőnek célja az igazságok megállapítása, másodiké a szépségek feltárása. Az egyik az értelem, és a tudatos kutatás, a másik a képzelet, érzések és ösztönös meglátások világából merít. Éles választás nincs a két kategória között. Az abszolút igazság belétorkollik az abszolút szépségbe, az értelem a képzeletbe, a kutatás az ösztönös meglátásba, a filozófia a metafizikába és van egy pont, ahol a legfelsőbb matematika és a legfelsőbb költészet egyetlen lényegben, világértelmeben, vagy végső okban olvadnak, csókolóznak eggyé. De csak hivatottak tudják meglátni ezt az átmenetet, ezt a belétorkolást. És csak a választottak érzik meg azt a csókot, melyben a világértelme csókolja önmagát.

4.

Évezredes tradíció az, hogy a költői irodalom, vagyis a szépségeket feltáró irodalom az ugynevezett költői, poétikus-csinált, mesterkelt egyszerű nem természetes írásformában nyilatkozik meg. De csak a felületes látás érzi ezt a formát nem-természetesnek. Igaz valóságában nem önkényes dolog ez. A világértelmeben rejlő örök törvényei és parancsoló okai vannak a költői formának. Szükségszerű, tehát természetes külső megnyilatkozása ez a benne rejlő lényegnek.

PALESZTINA-MUNKA

Palesztina a páduai világkiállításán. Rómából jelentik: A Páduában megnyílt világkiállításán a palesztinai zsidó kolóniák is külön osztályban szerepeltek. A zsidó kolóniák termelése a közönség és a hatóságok bámulatát kivívták maguknak.

A zsidó halászok munkája. Tibériásból jelentik: A Kinereth-tavi halászok csoportja lassan, de biztosan fejlődik. Eleinte a csoport csak a tibériás-semachi országúton dolgozó munkások szállításával foglalkozott. A vizek való közlekedés megtanította a csolnakos csoport tagjait a halászásra, aztán magára vállalta a munkáscapatnak hallal való ellátását, később halászcsoporthá alakult át. A halászási szezon novembertől április végéig tart, ezidő alatt ők látják el a város piacát a jobbnál-jobb Kinereth-tavi halakkal. Nyáron szállítással foglalkoznak. Ez a csoport nagy jelentőséggel bír az ország jövője szempontjából. Ugyanis a Földközi-tenger partvidéke halban igen gazdag és sok zsidó családnak jó jövedelmi forrásul szolgálhatna. A tengeri halászáshoz szükséges gyakorlat a néha szintén viharos Kinereth-tavon szereshető meg az ott dolgozó csoportnál.

Mégsehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

öltönyök,
felöltők,
fiuruhák,

1438

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Legolósobban
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógyár

Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

5.

A költői formának egyik legmegszokottabb és legkarakterisztikusabb megnyilatkozása a vers. Évezredek óta, a legtöbb és legnagyobb alkotások verses formában nyilatkoztak meg. Ez a külsőleg érzékelhető forma olyan hagyományosan ismétlődött, hogy az emberi tudatban egybeolvadt, azonosult magának a költői alkotásnak fogalmával. De a tudósok tudják, hogy nem minden ami vers: költői alkotás és nem minden költői alkotás vers, a köz-napi értelemben.

6.

A formának is vannak jellegzetes alformái, melyek hagyományosan ismétlődnek, beidegződnek, és a tudatban azonosulnak az abszolút költői forma fogalmával. Ilyen alforma például az európai versforma. A rimes, a hangértékes, hangsúlyos, vagy szótagritmusos forma. Amikor a tudósok megéreztek a Szentírás egyes könyveiben és részeiben a szépségkeresést, a költői megnyilatkozást, mindenáron föl akarták fedezni a költői megnyilatkozásnak elengedhetetlen külső formáját is: a verset. De nem a „formát”, az „abszolút verset”, hanem azt, ami az ő tudatukban a vers fogalmával egybeolvadt: az európai verset. A rímet, szótagoknak és hangértékeknek ritmusát. Szétnyúzták, kerékbetörték, meghamisították a biblia szövegét szavakat és betűket loptak ki belőle, sorokat és mondatokat töröltek, új szavakat és sorokat csempészték helyükre, csak hogy az európai hangértékritmust, vagy rímet belépresejék. Ezt nevezték és nevezik még manapság is modern bibliakritikának. Ezen az alapon merték és merik nagy tudósok a biblia egyes részeinek hitelességét kétségbe vonni.

7.

Bizonyos az, hogy a klasszikus héber irodalomban, a rim, az asszonánc, az alliteráció és a

A kéz

(Kolozs

jától.) Szorg

a Tarbut-gin

munkakiállítá

leányai évi

versenyre.

ragyogó tehé

iskolatermek

töltettek fehé

felsőosztályos

osztály. A ki

munkák, teleg

A legel

családi élet m

vonult a ki

pászkatakarók

ben. A kalács

motivumok d

itélete van ki

a többiekre b

leánykezek.

Érezni

mének hatásá

végnélküli sa

dicsér legelő

felsőosztályo

kézimunkaórák

ték dicséretes

munkául sok

gobelinkepet

halmat egymá

olyan a tanter

az esküvői ün

A másik

második- és h

káikat. A faló

boltnban, egyf

rnhácskák. Dr.

káját és izlését

nem szokásos é

csipkeszalagoka

ges és hasznos

tatott a leányok

A kisebb

egész ruhát hor

és csinnal, min

munka táradsa

refrén nem volt

egyek helyek a

ható, hogy az i

met, vagy aliter

fejezet 11. vers

Im j

Béld

Vöe

Löva

ezeket a csattan

véletlenül meg

szajás V. fejezet

Vajh

Vöhi

Licó

Vöhi

A tudatos alliter

az Ézekek Ének

ישאר קנה

רשטי אש

A refrén viszont

héber versköltész

utalok.

Az európai

formája tehát a

a klasszikus hébe

ták mint rendszer

héber nyelv géni

ben teljesen ögy

európai verstechn

teremtett magának

suly, a hangérték

kája: külső ritmik

veti mesterseges

nika. Aminthogy

kiállításán. gyílt világ- iák is külön iák termelése tát kivívták

Tibériásból ok csoportja te a csoport ton dolgozó t. A vizen akos csoport ra vállalta a ását, később szási szezon zidó alatt ok obb Kinereth- foglalkoznak. bir az ország Földközi-ten- g és sok zsidó zolgalhatna. A koriat a néha zerezhető meg

sógyár . Ferd. 133

legmegszokottabb latkozása a vers. agyobb alkotások g. Ez a külsőleg yosan ismétlődött, olvadtt, azonosult almával. De a te- ami vers: költői otás vers, a kö- llezetes alformái, nek, beidegződnek, zolat: költői forma l az európai vers- hangsúlyos, vagy ndások megérették részeiben a szép- zást, mindenáron gyíllatkozásnak el- a verset. De nem a, hanem art, ami íval egybeolvadt: tagoknak és hang- ak, kerékbetörték, t szavakat és be- és mondatokat tö- mpésztek helyükre, tust, vagy rimet everik még manap. Ezen az alapon a biblia egyes re- nni.

sikus héber irod- az alliteráció és a

A Tarbut-leányok kézimunkakiállítása

(Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szorgos-dolgos leánykezek fehérbe öltöztették a Tarbut-gimnázium két szürke tantermét. Kézi-munkakiállításra készül az iskola és az iskola leányai évi kézimunkatermésük legjavát viszik versenyre. Jölesik a szemnek az a sok szép ragyogó fehérség, ami derült világosra hangolja az iskolatermek köznapis szürkeségét. Két termet öltöztettek fehérbe, egyet a nagyobb leányok, a felsősztályosok, a másikat a kicsik, a három alsóosztály. A kiállított kézimunkák felerészben iskolai munkák, felerészben szorgalmiak.

A legelső, amit észre kell venni, a zsidó családi élet melegsége, ami csendes áhitatával bevonult a kiállításra. Péntekesti kalácstakarók, pászkatakarók sorakoznak egymás mellé szép rendben. A kalácstakarókat és a pászkatakarókat zsidó motívumok díszítik. Az egyiken Salamon híres itélete van kihimezve, a másikba pászkasütő zsidó, a többiekre héber betűmotívumokat varrtak ki a leánykezek.

Érezni lehet a kiállításon az iskola szellemének hatását. Nem látni a régi iskolák sablonos, végnélküli szalag- és kendőmintáit, a praktikusság dicsér legelső sorban minden kiállított darabot. A felsőbbosztályos leányok fehéreműn dolgoztak a kézimunkaórákon. Maguk szabták, varrták és himezték dicséretes szorgalommal és izléssel. Szorgalmi munkául sok csinos hasznos apróságot: zsebkendőt, gobelinképet himezték. Ugy, ahogy a sok-sok fehér holmit egymásmellé rakosgatták a rendezőkezek, olyan a tanterem, mint egy eladó leány szobája az esküvői ünnepség előtt.

A másik tanteremben a kicsi leányok első-, második- és harmadikosztályosok állítják ki munkáikat. A falon körös-körül, akárcsak egy ruhásboltban, egyforma kékszínű jumperek és kötött ruhácskák. Dr. Domokos Sándorné, akinek a munkáját és izlését dicséri a kiállítás, helyes érzékkel, nem szokásos és örökéletre szekrényfiókba kerülő csipkeszalagokat, hanem ami mindennek fölött szükséges és hasznos ruhácskákat és jumpereket horgoltatott a leányokkal az iskolai kézimunkaórákban.

A kisebb lányok jumpereket, a nagyobbak egész ruhát horgoltak annyi szorgalommal, izléssel és csinnal, mintha évek óta tanulnák már a kézimunka táradtságos mesterségét. Egy-egy kislány,

amellett, hogy kézimunkálni tanult az iskolai órákon, egy-egy új ruhával lepte meg magát az iskolai év végére. Az iskolai munkák mellett a szorgalmi munkákat legelső sorban a csinn jellemzi. Sok a konyhafalidisz köztük, a polgári konyhák faláról jól ismert fehér alapu, pirosmintájú gazdasszony- és szakácsképek, amelyekre nagy piros betűkkel varrták ki a régi kedvesen bölcs szavakat és mondatokat

Szorgalom Takarékoság
Családi Boldegság

Az én uram csak a vizet issza — szólal meg egy másik a szintén óvszázados hivalkodás. Egyiken kedves versikét varrt ki egy leánykez. Így:

A külföldi sajtó Bratianu Vintila útjáról

Bratianu Londonban. Bizalmatlanság Párisban. A külföldi tőke a petróleumkoncesszióért

(Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Londonból érkezett távirati jelentés arról számolt be, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter külföldi útjának során ma Londonba érkezett. A londoni lapok jelentése szerint Bratianu Vintila még a holnapi nap folyamán felkeresi Baldwin miniszterelnököt és a pénzügyminisztert, akikkel fontos pénzügyi megállapodásokat kíván kötni.

Sikert ígér Bratianu londoni útja

Londoni körök arról értesülnek, hogy Bratianu Románia újjaépítési programját is ki akarja fejteni, amelynek során a külföldi tőke igénybevételenek módjait is meg akarja beszélni. A londoni jelentésekből kiténik, hogy az angol pénzügyi körök szívesen látják Bratianu útját és az angol tőke megfelelő terjeszkedési lehetőséget lát Romániában.

A pénzügyminiszter barátságos londoni fogadtatásához kétségkívül sokban járult hozzá az is, hogy az állam rendezte Angliában lévő államkincstári jegyeit és angol hitelezőkkel szemben fennálló adósságait.

Olaszországban is a legkedvezőbb konterálják be a lapok a pénzügyminiszter útját. Angliához hasonlóan Olaszországban is igen kedvező benyomást tett az államkincstári bonok beváltása és a külföldi tartozások rendezése.

A pénzügyminiszter nyilatkozata a párisi sajtóban

A párisi lapok mai számukban közlik Bratianu Vintila nyilatkozatát. A pénzügyminiszter

Rántott csirke, palacsinta, Kása az ebéd harangszóra.

Aztán himzett diványpárnák, zsebkendők, kis tablették, gobelinek, madeira- és richelieu-hímzések serege szépen egymásmellé sorakoztatva teszi élvezetessé a kiállítást.

Külön asztalon helyezték el azokat a munkákat, amelyeket a szeretőszívű lányok az iskolának készítettek. Látszik, hogy mindenki a legszebb munkáját válogatta össze ajándéknak. Ezeket a kézimunkákat a kiállításon eladják és a befolyó jövedelmet az iskola céljaira fordítják. A kiállítás három napig lesz nyitva a közönség részére. Csütörtökön délután 3-8-ig, pénteken 9-12-ig és 3-6-ig, vasárnap pedig 6-12-ig.

nyilatkozatában elmondja, hogy utazásának kettős célja van. Az egyik a kártérítések, illetőleg jóvátételi ügyek likvidálása, a másik Románia gazdasági kincsének értékesítése. Románia — mondotta a pénzügyminiszter a párisi lapok munkatársainak — nagymennyiségű igen fontos termékekben bővelkedik, amelyeket azonban nem tud kellőképpen kiaknázni.

Bratianu miniszter nyilatkozata mögött bukaresti lapok az ország természeti kincseinek, főleg a petróleummezők kiaknázásának idegen kézre való átjársását sejtik. Az „Adeverul” szerint az ország gazdasági kincseinek értékesítése „petróleumkoncessziót jelent és ez a koncesszió magyarázza meg a külföld barátságos érdeklődését a pénzügyminiszter útja iránt.

A pénzügyi körök bizalmatlanok

Másrészt azonban bizonyos pénzügyi körök tartózkodással figyelik Bratianu külföldi útját, mert bizalmatlanok a liberális kormány pénzügyi politikájával szemben. Érdekes, hogy Blondel volt romániai francia követ, aki már nem vesz részt az aktív diplomáciai szolgálatban, a pénzügyminiszterrel majdnem egyidejűleg szintén Párisba utazott. Blondel annakidején erős kritikában részesítette Bratianu Vintila pénzügyi politikáját és a bukaresti ellenzéki lapok valószínűleg tartják, hogy Blondelnek utazásával az illetékes francia politikai és pénzügyi körök informálása volt a célja. Ennek tudják be egyes párisi körök tartózkodó bizalmat-

refrén nem voltak ösmeretlen fogalmak. Vannak egyes helyek a bibliában, ahol eklatánsan kimutatható, hogy az író szántszándékkal alkalmazott rimet, vagy aliterációt. Amikor például Kohélet a X. fejezet 11. versében ezt mondja:

Magyarul szabadon: Im jissóch hanáchas „Marhat kigyófajta: Bóló láchas Ha nem varázs bajtja Vóen jitrón Kigyóbüvölőre Lóvaal ballasón Nincs haszon belőle”

ezeket a csattanó rimeket sehogy se lehet pusztán véletlenül megindokolni. Éppen olyan kevéssé Jézusajás V. fejezetének 7. versét mely így végződik:

Magyarul szabadon: Vajkav lómsipat Hitte, hogy törvény: Vóhinné miszpach S ime csak örvény. Licóáká Igazság: Vóhinné óáká Es ime, gatszág

A tudatos alliterációra számos példa van magában az Énekek Énekében is:

Kása Kiseól kinná Rósafehá rispé és stb.

A refrén viszont közkeltű formája volt a klasszikus héber versköltészetnek. Itt csak a XLII. zsoltárra utalok.

8.

Az európai modern versritmika legtípikusabb formája tehát a rim nem volt ösmeretlen fogalom a klasszikus héber költészetben. De sohasem alkalmazták mint rendszert. Egyszerűen azért nem, mert a héber nyelv géniusza egy a versritmika történetében teljesen ögyedül álló, páratlanul szép és az európai verstechnikákat messzi fölülmuló ritmikát teremtett magának. Az európai versritmika: a hangsúly, a hangérték, a verslábak és a rimek ritmikája: külső ritmika. A szónak paraszti értelmében: mesterséges valami, esztergályos munka: technika. Amint hogy ez a szó „verstechnika” valóban

közkeletű fogalmat fed. A héber versritmus: belső ritmus. Nem a szavaknak, hangoknak és hangsúlyoknak ritmikus egymásracsengése, hanem a gondolatok egymásba csokolózása. Egy egyszerű példa fogja a legjobban illusztrálni a kettő között lévő különbséget.

„Ég a napmelegtől a kopár szik sarja Tikkadt szőcskenyájak legelésznek rajta.”

Tegyük Arany János e két verssora mellé néhány klasszikus héber versort. Például:

„Énekelni akarok barátomról, Barátom énekét szőlőkertjéről: Szőlőkertje volt barátomnak Egy kövér hegytetőn.” (Jes. V. 1.)

Ha Arany sorain csak a legminimálisabb külső változtatást visszük véghez, anélkül, hogy a tartalom gondolat és a szövead bármiben is megváltoznék, például így:

„Ég a napnak melegétől a kopár szik füve Eltikkadt szőcskenyájak legélnék rajta,

vagyis ha a rimelő két szó egyike helyébe egy teljesen azonos értelmű szót helyettesítünk és a sorokba csak egy „a”-t vagy egy „és”-t teszünk: a ritmus megbomlik és a magyar irodalom egyik legszebb verse megszűnt vers lenni. A héber idézetben egyáltalán nincs rim, nincsenek a szótagok kimérve, de a ritmusos lüktetést mégis kiérezzük belőle: a vers marad versnek, tekintet nélkül a szavak és hangsúlyok elrendezése, egyszóval a külső technikára, mindaddig amíg a gondolatok megmaradnak benne. Mert a klasszikus héber versben nem a szavak, hanem a gondolatok rimelnek, csengenek egymásra. Ezt nevezik gondolat-ritmusnak.

10.

A modern filológusok ezt a gondolat-ritmust „paralellismus membrorum”-nak, a tagok, (verssorok)

párhuzamosságának nevezték el. Mert észrevették hogy a klasszikus héber versekben két-két sor értelmileg és bizonyos mértékig formailag is párhuzamosan áll egymás mellett. De észrevették azt is hogy ez a gondolatpárhuzamosság különböző formában és fokozatokban nyilatkozik meg: és megkezdődött a tudósoknál elmaradhatatlan skatulyázás. Néhány példával akarom az elmondottakat érthetővé tenni.

11.

A gondolatpárhuzamosságnak a legegyszerűbb (de egyuttal legrandiózusabb hatásokat kiváltani tudó) formája az, amikor egy gondolat illetve verssor szórol szóra ismétlődik. Például:

Magyarul: A fojtott hangok igéje Felém kiált Szérből: Ór, mi hir az éjszakában? Ór, mi hir az éjszakában? (Jes. XXI. 11.)

Vagy, ugyancsak Jósájában:

Magyarul: Dühödjete csak népek — hogy megtörjete, — figyeljete földnek minden távolságai: fegyverkezete — hogy megtörjete fegyverkezete — hogy megtörjete! (Jes. VIII. 9.)

Vagy a 130. Zsoltárban:

Magyarul: Vágyakozik az én lelkem az Urra Olyan nagyon, mint örök a reggelre Örök a reggelre. (Folytatiuk)

lanságát, amellyel a pénzügyminiszter külföldi utját figyelik.

A pénzügyminiszter utjáról és annak eredményeiről a legközelebbi napok fognak csak világos képet nyújtani.

Miért kellett távoznia az ügyvédi kamara vezetőségének

Az új elnökség megválasztásában résztvevő kisebbségi ügyvédek állásfoglalása. Dr. Fischer József válasza dr. Schönberger Menasse támadására (Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az Uj Kelet beszámolt a kolozsvári ügyvédi kamarának arról a legutóbbi üléséről, amely új vezetőséget állított a kamara élére. Kolozsvár ügyvédek körében és a sajtóban élénk kommentárokkal kísérték ezt a választást és általánosságban oda tendáltak, hogy az a mód, ahogyan az új vezetőség megválasztása történt, nem felel meg a törvény által előírt szabályoknak. Ezt elsősorban azok hangoztatják, akik a régi vezetőség tagjai voltak.

A tények ismeretéhez szükséges tudni, hogy az új választás mindenekelőtt a román ügyvédek megnyilatkozása volt, akik a régi vezetőségben nem látták megvédve érdekeiket és már régebben elhatározták, hogy ezt a vezetőséget a kamara eléről el fogják távolítani. A román ügyvédek kompakt tömegéhez csatlakozott a kisebbségi ügyvédek egy tekintélyes része is, akik a régi vezetőségben helyet foglaló nemromán tagokkal szemben ugyancsak súlyos skrupulusokat tápláltak. A kisebbségi ügyvédek ez a csoportja résztvevett az új vezetőség megválasztásában és hogy miért vett részt, arra vonatkozólag ennek a kisebbségi csoportnak egyik tagja a következőket jelentette ki az Uj Keletnek:

— Mi már régóta tudjuk, hogy a román ügyvédek a kamara vezetőségének eltávolítására készülnek. A vezetőséget több ízben figyelmeztettük is, mondjon le, nehogy olyan aktusra kerüljön a sor, amely ténylegesen bekövetkezett, nevezetesen, hogy lemondatták őket. Tudomására adtuk a vezetőségnek azokat az aggályokat, amelyeket mi kisebbségi ügyvédek is tápláltunk vele szemben. A vezetőség kisebbségi tagjai sem a magyar, sem a zsidó ügyvédek méltóan és érdemben nem képviselhetők. Nem képviselhetők már csak azért sem, mert a magyar ügyvédek részéről két olyan jelentékeny név maradt ki, mint a dr. Örvös Lajos és a dr. Visky László, a zsidó ügyvédek részéről pedig olyan egyéniség mint dr. Fischer Tivadar, akiket a kamara vezetésében eltöltött évtizedes tapasztalatuk predestinál a vezető szerepre. Azok, akik a lemondott vezetőségben a magyarokat akarták képviselni, nem tudták maguk mögött a magyar ügyvédek tömegét felmutatni, akik pedig a zsidók nevében szerepeltek, sohasem szerepeltek mint zsidók, mert mindig magyaroknak vallották magukat. Azon az ülésen már most, amelyen a román ügyvédek az új vezetőséget jelölték és szavazásra bocsátották, mi valóban kisebbségként szereplő kisebbségi ügyvédek abban a helyzetben voltunk, hogy a román ügyvédek kompakt tömegével, az izzó hangulatra való tekintettel, nem helyezkedhettünk szembe, a régi vezetőség mellett pedig a szavazástól való tartózkodással, vagy másvalahogyan — már csak azért sem foglalkozhattunk állást, mert ezt a vezetőséget magunk között is és nyíltan is minden alkalommal meg nem felelőnek ítéltük. Ami a választás módját illeti, kétségtelen, hogy szó fér a törvényességhez és reparációra szorul. Hisszük és elvárjuk, hogy a kamara új vezetősége ebben a tekintetben mindent el fog követni.

— Mi mindent megkíséreltünk, hogy a békés kiegyenlítést lehetővé tegyük, ez azonban éppen a régi vezetőség nyakassága miatt szenvedett hajótörést, minthogy a román ügyvédek egységes óhaj-tása ellenére vonakodott lemondani. Így annyit mindenesetre elértünk, hogy alkalmat adtak egy veszedelmes precedens megteremtésére és arra, hogy a kisebbségeket ezuttal sem kielégítő lista jutott a kamara élére.

A választásokkal kapcsolatban dr. Fischer József ügyvéd a következő nyilatkozatot küldötte be hozzánk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Kérem alábbi soraim szíves közlését:

A legutóbb lefolyt ügyvédi kamarai választásokkal kapcsolatban egyes helyi lapok éles táma-

dásokat intéztek személyem ellen. Tisztában vagyok e támadások hátterével és nem is foglalkoznám velük, ha egyes urak arra nem vetemedtek volna, hogy a tények szándékos elferdítésével a valóságnak meg nem felelő beállításban vigyék az ügyet a nyilvánosság elé.

Igy többek között Schönberger Menasse ur is, akit a K. U. hirtelen a kisebbségi ügyvédek egyik vezetőjévé léptetett elő, jónak látta, hogy valótlanságul hemzsegő nyilatkozatban bírálja szereplésemet.

Valótlan, hogy amikor Schönberger ur engem kisebbségi értekezlet összehívására kért fel, azzal tértem volna ki ez elől, hogy „nem lehet azokkal tárgyalni, felesleges minden lépés”. Ellenkezőleg. Magam is mindig szükségesnek mondtam a kérdés előkészítését, csupán kezdeményezésre nem kívántam vállalkozni, amire szintén megvolt a magam jó oka, mert rendszerré kezdett válni, hogy felelőtlen tényezők jutottak tulsúlyba és semmi kedvem sem volt ahhoz, hogy egyesek apró törtéteit személyemmel tegezzen.

Teljesen légből kapott Schönberger urnak az az állítása is, hogy én letagadtam egyes kisebbségi ügyvédek előtt, hogy a kamara közgyűlésére megyek. Különben Schönberger urral a kamarai közgyűlés napján nem is beszéltem, közvetlenül nem is lehet tehát tudomása a dolgról és így nyilvánvalóan félrevezették. Mindenesetre jellemző azonban, hogy Schönberger ur felőlem ilyen állítást kockáztat meg anélkül, hogy szükségesnek tartaná, hogy a valóság felől informálódjék.

A valóság az, hogy én nyíltan megmondtam minden kollégának, akivel erről a kérdéstről beszéltem, hogy a szavazásban részt fogok venni, mert az adott körülmények között egyedül ezt tartom helyesnek. Ami pedig a délutáni közgyűlésen való részvételem illeti, ez előkészítve egyáltalában nem volt, dr. Goldner Mihály kollégám javaslatára együtt ötletszerűen mentünk el a közgyűlési terembe, hogy a választás eredményét megtudjuk. Szó sem volt azonban arról, hogy a közgyűlésen felszólaljak. Amikor azonban az újonnan megválasztott dékán, Francu Amos székfoglalójában az új vezetőség programjaként élesen hangsúlyozta a román kollégák ismert határozati javaslatában lefektetett elveket, tisztán a pillanat hatása alatt indítva éreztem magamat, hogy röviden körvonalozzam álláspontomat az új vezetőséggel szemben.

Többféleképpen kommentálják ezt a felszólal-

lást és ezért röviden rekapitulálom az ott mondottakat.

Elsősorban is hangsúlyozom, hogy a közgyűlésen csakis a magam nevében és nem a kisebbségek nevében szólaltam fel. Valótlan, hogy a kisebbségek nevében üdvözöltem volna a vezetőséget. Annak kiemelése szorítottam, hogy a kisebbségi ügyvédek a kamara vezetését magukhoz ragadni sohasem akarták, törekvésük csak arra irányult, hogy a kamarában arányos és méltányos képviselőjük legyen. Amennyiben tehát a kamara belélett felduló ellentétek az ellenkező feltevésből fakadtak, azt meg kell cáfolnom és annak a véleményemnek adtam kifejezést, — mindössze ennyiben történt hivatkozás részemről az összes kisebbségekre — hogy e tekintetben az összes kisebbségi ügyvédek álláspontja egységes. Bármint is alakuljon azonban a helyzet, — mondtam — a kamara normális működésének helyreállítása érdekében feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az új vezetőség keresse a lelkek kibékítését és mindazok megnyugtatót, akik a most lefolyt választási aktust magukévá nem teszik. A kamara nem lehet az ügyvédek egymás elleni harcának színhelye, keressük tehát a békés kibontakozást, mely egyedül felel meg az ügyvédi kar egyetemes érdekeinek. Kijelentettem, hogy a kisebbségekkel szemben minden körülmények között elvárom az igazságosság és méltányosság érvényesülését és mindenek felett számítok arra, hogy senkinek sem lehet bántódása azért, mert esetleg a jelenlegi vezetőséggel ellentétes álláspontot képvisel.

Ezt mondtam és nem egyebet. Vállalom érte a felelősséget. S úgy érzem, nyugodtan vállalkozhatom is, mert felszólalásom már önmagában is nagymértékben hozzájárult bizonyos tévhitek eloszlatásához és a román kollégák körében uralkodó rendkívül izgatott hangulat lecsillapításához.

Teljes elégtétel nekem, hogy felszólalásom a higgadtan gondolkodó kisebbségi ügyvédek körében is meglepedést és megnyugvást váltott ki. Arra valóban nem gondoltam, hogy Schönberger Menasse ur és társai meg lesznek-e velem elégedve, — de ezt nem is tartom fontosnak, mert ezektől az uraktól ezelőtt sem kértem és ezután sem fogok kérni leckét arra nézve, hogy mi a kisebbségek igazi érdeke és hogy ez érdekeknek minő magatartás felel meg leginkább. A felelőtlen nyelvéssel semmiesetre sem.

Cluj, 1923 június 27-én.

Dr. Fischer József
ügyvéd.

Óriási hőség az Egyesült-Államokban

Negyven éve nem emlékeznek ilyen forróságra. Több ezer ember meghalt. A Ford-műveket és az acélgárakat bezárták

Newyork, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap óta hőhullám vonul végig az Egyesült-Államokon. A hőség június 20-án kezdődött és azóta olyan fokot ért el, amilyenre negyven év óta nem emlékeznek. A hőség következtében eddig több ezren betegedtek meg. Ezeknek legnagyobb része napszúrást kapott. Közülük sokan meghaltak. A hőség különösen a nagy városokban elviselhetetlen. A levegő teljesen mozdulatlan. A lélegzés nehéz, még éjszaka is alig enged a forróság. A nagy meleg miatt az Egyesült-Államok legnagyobb gyárai kénytelenek voltak a munkát megszüntetni, mert a munkások nem bírták ki a zárt helyiségekben való tartózkodást. Pittsburgban bezárták az összes acélgárakat.

A Ford-művek is megszüntették működésüket. Az emberek, bacsák tehetik, elhagyják lakásaikat és majdnem egész nap tűrődnek. Ebben a tekintetben szerencsések azok a városok, amelyek a tenger partján fekszenek. Beljebb, az Egyesült-Államok területén különböző hűtőkészülékeket alkalmaznak az atmoszféra forróságának csökkentésére. Az éjszakát alig tölti valaki odahaza. A legtöbben közterekbe mennek ki, ahol a fűber fekszenek.

A hőség a délutáni órákban éri el legmagasabb fokát. Már ezt megelőzőleg nagy autokat látni az utvonalon, amelyek a lakókat matracostul, párnástal kiszállítják a környékbeli erdőkre. A legtöbben hosszabb tartózkodásra rendezkednek itt be. Newyork utcáin a közlekedés észrevehetően megcsappant. Ugyanez észlelhető a többi városokban is. Valamennyi hasonlóan most a keleti metropolisokhoz, Kairohoz, Alexandriához, ahol nappal

csak az megy ki az utcára, akinek sürgős dolga van. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hőhullámok még nem vonultak át az Egyesült-Államok területén. A forróság előreláthatólag még július első felében is fog tartani.

A Tarbut-iskolák kirándulása. A Tarbut-fiuiskola százötven diákja Biró Károly tanár vezetésével vasárnap indult el évrő kirándulására, melynek állomásai Bánffyhunad, Kalotaszeg és a Zichy-barlang voltak. A kirándulás egy Bánffyhunadon rendezett sportünnepellyel és estélyel volt összekötve. Vasárnap délután Bánffyhunad sporttelepén az egész vidék színejavának jelenlétében folyt le az iskola sportünnepélye. A fiu- és az ez alkalomra kiutazott leány-tornászcsapat precíz, kifogástalan gyakorlatai, a tréfas talicska és löverseny, valamint a Haggibbor ifj.—Tarbut válogatott futballmérkőzése egyaránt lekötötte a nézők figyelmét. Hétfőn a szomszédos kalotaszegi fűrészgárat, Erdély egyik legmodernebbül berendezett fűrésztelét tekintették meg a diákok. Este nagyszerű ünnepélyt rendezett az iskola. A magasszínvonalú előadást szünni nem akaró tetszéssel fogadta a közönség. Különösen a Gidáli—Antal Piroška művészi megjátszott hegedű-zongora duóját, Dászkal Sándor szoprán-énekzőjét, Löbl Eszter művészi táncszámát és az iskola kitűnő énekkarának precíz munkáját kísérte siker. Kedden a festői tájon fekvő Zichy-cseppkőbarlang volt a kirándulás utolsó stáció, ennek megtekintésével véget ért a sikerült kirándulás, a vidám diáksereg kedden este érkezett Kolozsvárra.

Harmadik városának k...
alá fonta a...
mével némá...
A fegyveres...
is akadt eze...
fukar marok...
jában jutott

A mag...
lyukból nyu...
séget, amely...
fensikot, ah...
el a síkságo...
a kopár ró...
rosának fal...
gát szagol...
távoli fekete...
jel és napp...
figyelték a...
szellők dögsz...
kiáltását.

A kapu...
nek egyetlen...
mározás, a...
heve bosszan...
kente be m...
ember, akike...
gigtapogato...
leg a köfal...
hetetlenül hi...
föld és az ég...
megmarkolni

Nem ug...
hogyan term...
a kaputól, az...
a éjszaka ső...
végtelenség...
és szótlantul...
kezdte, inger...
mozdulatlan...
karja, az a...
élettelenség...
az emberen...
nyelvén, kérd...
ostobán és eg...

Emberek

aggastyánok,
hatatlan nap...
feketearcu pa...
kufárok, halál...
arcu vadászok...
göröngyöt. Ha...
gyöngye borz...
siettek és meg...
aminek forrása...
az oklanságo...

A város...
tonyain, az ar...
tek a szent ál...
marva nyelték...
combokat. Az...
italt se ivott...
Ült, hallgato...

A kapu...
éleshegyü fe...
rácncos himbó...
ülepedett a b...
ütött rajta, v...
vissza huzta é...
maradt a nyo...
nagy rettegés...
félelem, engsz...
idegen lába é...
korsót, amelyb...
Az idegennék...
meg, se ajkána...
némán, hideg s...

De Oziris...
ben, ahol az is...
gal görnyedt a...
rebbent a szent...
mint egy fényl...
piciny tejszint

Isten lábánál...

— A történelem regénye —
Írta: Sas László

4. Fejedelmek fejedelme

Harmadnapja ült az ut porában, Faráó városának kapuja előtt az idegen ember. Maga alá fonta a lábát, keblén a kezét, és hideg szemével némán meredt a kapu forgatórudjára. A fegyveres ör nem hederített rá, egyéb gondja is akadt ezeken az átkozott napokon, amikor fukar marokkal mérték a rizst és egyszer napjában jutott a sovány ürücombból.

A magas, otromba köfal fokán a kémlelőlyukból nyugtalanul figyelték a szürke messzeséget, amelyben csak sejteni lehetett az arameus fensikót, ahonnan megátalkodott hordák lepték el a síkságokat, éhes belüket cipelték szerteszét a kopár rónán és némelyek közülök Faráó városának faláig is eljutott, a magtárak édes szagát szagolta és hirt vitt az éhségben gerjedő távoli fekete embercsoordáknak. A fal fokán éjjel és nappal, szürkületben és alkonyatban lesve figyelték a keleti határt, ahonnan a lobogó szellők dögszagot hoztak és sakálok vonyító kiáltását.

A kapuőr unta a nap egyformaságát, aminek egyetlen vigassága a csöndes, ájtatos lakmározás, a hús korszó édes vize, csak a nap heve bosszantotta, mely a verejték csirizével kente be meztelen tagjait és a sok lóto-futó ember, akiket lábuk ujjától tarkófedőjükig végigtapogatott a szemével. Almosító volt a meleg a köfal alatt és kábító a zürzavar, ami értelmetlenül himbálózott el előtte és oktalan a föld és az ég között lejátszódo játék, amelyből megmarkolni csak a sárga kenyér tarját tudta.

Nem ügyelt az idegenre, észre se vette, hogyan termett egyszerre ott, alig tiz lábnyira a kaputól, az ut porában, talán éjjel érkezett az éjszaka sötét árnyékában, ott ült, mintha a végtelenség felejtette volna ott, mozdulatlanul és szólanul. A harmadik napon már ingerelni kezdte, ingerelte a némasága, beszédtelen szája, mozdulatlan, hideg szeme, egyformán kulcsolt karja, az a rejtelmes nyugalom, az a félelmetes élettelenység, amely dermesztőn hallgatott ezen az emberen. Incselkedett vele, szólította a maga nyelvén, kérdezgette és hívogatta, de a szavak ostobán és együgyűn szaladtak el mellette.

Emberek jártak ki a kapun, görnyedt aggastyánok, kik az összegyűjtött, megszámlálhatatlan napokat hordták a vállukon, magas feketearcu papok és vékony, hajló leányzók, kufárok, halárusítók, olajkereskedők és érdesarcu vadászok. Az idegent kikerülték, mint a göröngyöt. Ha pillantásuk, mentében ráesett, gyöngye borzongás futotta át a hátukat és tovasiettek és megkönnyebbülő sóhajjal sóhajtottak, aminek forrása ismeretlen helyen van és oka az oktalanságok nagy rejtelmében.

A városon kívül a Nilus meleg, vörös zátonyain, az aranyszínű porban lomhán melegedtek a szent állatok és habzsoló falással, egymást marva nyelték a hívők áldozatait, a zsiros ürücombokat. Az idegen harmadnapja nem evett, italt se ivott, se semmi dolgát nem végezte. Ült, hallgatott és a kapu forgatórudját nézte.

A kapuőr most már bosszusan lökte feléje éleshegyű fegyverét, ott érte épen mellének ráncos hímője mellett, ahol a csontozatra ráülepedett a bőr, át is hasította, de sebet nem ütött rajta, vért se ontott és amikor ijedten vissza húzta éles fegyverét, picinyke sebhely se maradt a nyomában. Az érthetetlen csudától nagy rettegés költözött a szívébe, irtózatossá, buta félelem, engesztelődést könyörgő tekintettel az idegen lába elé vitte ködedényét, a rizst és a korszót, amelyben a hús édes vizet tartogatta. Az idegennek még szemszörei sem rezzentek meg, se ajkának vonala, se arcának barázdája, némán, hideg szemmel ült tovább az ut porában.

De Ozirisz templomának homályos termében, ahol az istenség előtt rettegő alázatossággal görnyedt a főpap, piciny, felhőnyi homály rebbent a szent ember szeme elé. Akkora volt, mint egy fénylő potrohu bogár, mint a Nilus piciny tejszínű habfodra. Lebegett és mintha

halkan zümögött is volna, mint az ablakhálók dongója és táncolt szemének tág körében, uszált előtte, mintha hívogatóná.

— Ozirisz isten — suttogta a főpap, — szemedet küldöttem szemem elé, ám én arcodért könyörögtem, arcod fényességéért és mosolyáért, hogy életem örömét meglegjem benne, hogy megfiatalodjam sugarában és a boldogság örömeiben ringjak mosolyod sajkáján. Mutasd meg fényes arcodat nékem, ó, Ozirisz, ragyogó isten, aki azért választottad külön magad a sötétségtől, hogy szolgálóddá tedd, ki hajnalpírral öntözött be a reggelt és csillaglámpásokat gyújtassz felettük éjjel. Mutasd meg fényes arcodat, ó, Ozirisz!

És míg vértelen ajkának nyoszörgő panasza halkan szétfoszlottak Ozirisz templomának homályos csarnokában, a tejszínű foltocsa szemére osont, az apró leheletbogár és a fülebe zümögött. De elrebbent megint, előtte lengett és a főpap nyomon követte. A tejszínű lég-habocsa uszált előtte, vont a két szemét, sarkalta lábát a keskeny, sötétbevezető, oszlopos folyosókon, mint egy piciny, halovány lámpáska vezette keresztül a melléktermeken, amelyekben szökőkutak csobogtak és sötét oltárok mögött a szent állatok torz feje meredt. Keresztülment a gránát-termen, ahol a hűs kockaköveken papok gunnyasztottak, ájtatosságuk ködébe burkolózva, tompa butító mármorban és leszállott a márványlépcsők fokán, ahol fekete nubiai szolgák fényes fegyvere villogott és delejes tehetetlenséggel tovább követte a nap ragyogó pompája alatt az imbolygó fehér habzsemecskét.

Akkor tértek vissza a Nilus medrétől Faráó hivatalnokai, titoknokok és irnokok, akik a víz emelkedését mérték, a trágyázó habokat, a Nilus duzzadó, lágy hasát, amely, mint a jólakott állat bendője, lomhán fetrengett aranyporral kipárnázott ágyában. Jó hírrel jöttek. A messzeségek forrásai, e drága emlők a termékenység nedűjét csörgették be a vörös folyamba, amely már a rizzsel és rozssal bevetett földek szintjéig ért.

A boltok boltozata alatt gömbölyűképi kufárok áldogáltak, a kíváncsiság kikandított a szemükből, de a méltóságosan, lehorgasztott fejjel haladó hivatalnokokat, kiknek az állam gondja felhőzte be az arcukat, szóval illetni nem merték.

A főpap észre se vette őket. A tejszínű felhőske hívta, ő követte. Biboros palástja sepepte az utca porát, eléje boruló emberek, rettegő emberszolgák csontjain lépett át és megállás nélkül ment a külső kapu felé. Ájtatos álmodozásából felriadt fekete papok lohottak utána és fegyveresek, akik a gránátkockákon jártak és csudálkozó tevehajcsárok, barometetők, akik még soha szemtől-szembe nem látták Ozirisz legtitkosabb papját.

A kapuőr beleit, a keleti kapunál az éhség marcangolta és gyomrát égette a szomjúság kínja, de az ételhez és italhoz, amelyet az ismeretlennek felajánlott, nem merészelt nyulni. Felszedegedett a földről néhány ürücomtot, melyet annakelőtte dobált szét, azokat rágesáلتa undorral, falánkul, kimeredő szemmel. Nem szólt senkihez, akik elbaktattak mellette, tele volt már a nap melegével és az ismeretlen csudálatos mozdulatlanságával. A szelidített farkaskölyökkel, mely hűségeen gunnyasztott lábánál, osztozkodott a csonton és számlálta a számlálhatatlan időt és várta az éj hűs nyugalomát, amikor édes hideg vizet és rizst hoznak megint.

A tejfehér felhőske kiért a kapun s mint egy piciny galamb rárebbent az idegen csontos térdére. Ekkor megmozdult összekulcsolt karja, kibontakoztak, mint összefonódó sötét kigyók, megrezzent a merev test, lassan felállott az idegen, előrelépett néhányat, a kapuőr bénító rémületére, mélyen meghajolt a főpap előtt, aki az imbolygó felhőskeket kereste, mely ott tünt el az idegen ember sötét árnyékában. Most ocsudott fel a főpap abból a révetegségből, aminek nyomát követte, most terítette szét először szemét, most látta meg először az eget és

a földet, a határtalan két határt, amelyet eddig eltakart egy picinyke tejfehér felhőske, amely nem volt nagyobb egy világitópotrohu bogárkánál.

— Ki vagy te, ki Ozirisz szemét küldötted el hozzám? — szólott a főpap és arcának ráncaiba rejtette hódoló tiszteletét a rongyos, jöttment koldus előtt.

— Isten szolgájának hírnöke vagyok, — beszélt a jöttment, — akit a kanáániták országából az éhség üldöz és aki közétek jön, mert itt a bőség országa van. Ő küldött előre, hogy mondjam meg néked, uram, minden házanépével, barmaival és drágaságaival naplementére ideérkezik, aranynergű tevéken, biboros sátorhajlékokkal, mert fejedelem ő a fejedelmek között.

A rongyos népség, mely bámészan nyugtoggatta nyakát a főpap mögöl a kopár és sovány koldusember felé, izetlen kacajjal röffent fel. Kacagtak a fagyveresek és a fekete papok, a medvetalpu tevehajcsárok és a laposorrú barometetők, csak a főpap, akit Ozirisz szeme vezetett ide, hallgatott komoran. gondfelhőzött arccal.

Az egyik fegyveres Faráó udvarából a koldusember elé lépett és otromba röhejjel mondta az arcába:

— Fejedelem a fejedelmek között a te urad, van biborsátra, arany nyerge, népe és barma és neked egy sarura se teltett az ő nagy gazdagságából?

A jöttment ember nem nézett rája, de mondta hangosan:

— Isten szolgája meztelenségében is ékebb, mint a durva emberszolga Faráó legpompásabb vértjében.

A főpap haragosan intett a szemtelen csöcselékeknek, meghunyászkodva kotródott el a falak mögé. A keleti határon a lenyugodó nap alkonyatából lassan kibontakozott az érkező karaván, amelynek élén haladt a fejedelmek fejedelme, Avram, Isten szolgája.

Hogyan temették el Pierre Lotit

(Páris, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pierre Lotinak az volt az utolsó akarata, hogy szerény keretek között, minden beszéd, minden ceremónia nélkül temessék el. Olyan csendesen akart eltávozni a földről, amilyen csendesen, finoman élt. Mégis nem történhetett egészen így. Olyan név, mint a Pierre Lotié, ezerszámra vonzotta magához az embereket. A koporsót óriási tömegek akarták követni.

A la rouchellei gyászház küszöbje fekete drapériával van leterítve. A község népe vi-gyázva lép be a halottas szobába. A hivatalos személyiségek közül csak kevesen vannak jelen. A köztársaság elnöke azonban itt van és itt van a tengerészetügyi miniszter is. Az Akadémia nem küldött delegátusokat. Ugyilátszik, nagyon hosszú volt az ut az öreg hölgynek. Csak Barthou, aki intim barátja volt Lotinak, van jelen, ő is azonban mint magánember, nem mint akadémikus.

Két órakor a Charente-folyón lassan felfelé indul a „Chamois” gőzös. Körülbelül a gyászház előtt áll meg. Loti közel lakott a folyóhoz. Néhány kilométernyire pedig, a folyó torkolatánál, a tengeren, négy torpedó várakozik. A gyászházból most kihozzák a koporsót és hosszú menetben a „Chamois” fedélzetére viszik. A gyászhajó megindul. Amikor kiér a tengerre, a négy torpedó lassan követni kezdi és mennek valamennyien Oleron-sziget felé. A hajó tele van feketeruhás emberekkel. A szél gyengén fúj. A nap kezd nyugatnak hajolni. Félórai hajózás után a zöld sziget partjához érnek. A „Chamois” leáll a kikötő előtt. A fedélzeten mozgolódnak kezdenek a matrózok. A darut leeresztik és a yaslancokra ráerősítik Pierre Loti koporsóját. Valaki megfogja a csigát. A daru magasba emelkedik. Döbbenetes látvány. Pierre Loti koporsója fellendült a levegőbe és egy pillanatig a végtelen tenger felett lebeg. A matrózok, a hajótisztek szalutálnak. A civilek levezik kalapjukat. Minden szem a koporsó felé néz. Azután újabb lendítés a csigán — a

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

koporsó hirtelen kilendül a partra és ott lassan leereszkedik. Ott már erős vállak várják. Lotti legjobb barátai. Ezalatt a gyászhajó utasai egyenkint kiszálltak és pár perc múlva a la rochellei menet már Oleron szigetén követi a nagy francia író holttestét utolsó útján. Erősen alkonyodik, amikor megérkeznek a Maison des Aieules-be az ösök házába. Koridorokkal szegélyezett hatalmas udvar. Csupa zöld. Itt, en-

nek a körülzárt vadregényes kastélynak az egyik részében, ahol a kápolna van, helyezik Pierre Lotit örök nyugalomra. A kápolnát bokrok, rózsafák szegélyezik. Az ágak behajolnak a kis rácos ablakokon. A nap már majdnem lebukott, a kíséző tömeg csendesen visszavonult és csak Loti családtagjai maradnak a kápolnában... Pierre Loti, aki egész életét a tengeren töltötte, visszatért a földhöz.

Ferdinánd király a román hadsereg nevében fogadta el a lengyel vitézségi érmet

(Varsó, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap beszámoltunk arról, hogy Voicekovszky köztársasági elnök a lengyel vitézségi érdemrenddel tüntette ki Ferdinánd királyt. A vitézségi érem átnyújtása ünnepélyes keretek között ment végbe. A vitézségi érdemrendet Voicekovszky köztársasági elnök emelkedett beszéd kíséretében nyújtotta át Ferdinánd királynak.

— Boldog vagyok, — mondotta a lengyel köztársasági elnöke — hogy újabb tanujelét adhattam a két állam barátságos érdekeinek. Ez a kitüntetés a háború nehéz napjaira való visszaemlékezésnek a jele és a két állam testvéries fegyverbarátságának egyik megnyilvánulása, amely remélhetőleg a tartós békében épügy összeköti a két államot, mint a háború nehéz napjaiban.

Az államfő beszéde után Pilsudszky, a

rend oceróniamestere tartott köszöntő beszédet

— Ennek a rendjelnek elsőoszályát — mondotta — ama hadvezérek részére alapítottuk, akik dicsőséges haditettekkel megnyerték a háborút és megmentették hazájukat. Ez a vitézségi érem nemcsak a király haditetteinek szől, nemcsak a marasztii hősnék, hanem elismerése annak a morális erőnek, amelyet Románia uralkodója a háborúnál sokkal súlyosabb időkben tanusított.

Ferdinánd király az üdvözlő beszédekre meghatottan válaszolt és kijelentette, hogy a kitüntetés nemcsak neki szól, hanem a román hadseregnek is, amely legyőzte az ország külső ellenségeit és helyreállította az ország belső rendjét. A kitüntetés a román hadsereg nevében köszönettel fogadja és Románia és Lengyelország közti fegyverbarátság egyik bizonyítékának tartja.

Egy bankfőtisztviselő öngyilkossági kísérlete

(Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán délben titokzatos háttérű öngyilkossági kísérlet történt Kolozsváron. Az életunt Kolozsvár gazdasági életének egyik közismert tagja, dr. B. László, az Erdélyi Bank folyószámlaosztályának vezetője. Tettének okát még nem sikerült megállapítani, mert a bankfőtisztviselőt, aki a Karolina-kórház sebészeti osztályán fekszik, még nem lehetett kihallgatni.

Közvetlenül déli tizenkét óra után B. dr. elment a lakásához közeli Erzsébet-fürdőbe s jegyet váltott. Két óra tájban a személyzetnek föltűnt, hogy a vendég még nem hagyta el a kabint. Többször bezörgettek, de semmi válasz nem jött belülről. Gyanut fogtak és bemásztak a furdőszoba ablakán. B. Lászlót vérben fetrengve találták a diványon. Mellette hevert fehérnyelű borotvája, mellyel balkarján átvágta az ereket.

A furdőkezelőség telefonjelentésére a rendőrség részéről Todian Sándor inspekciós tiszt és Babics István ügyeletes detektiv szállottak ki a helyszínre. Ekkor már ott találták a mentőket, B. dr. feleségét és egyik férfi-rokonát. Kétségtelen volt, hogy öngyilkosság történt. Három levelet találtak, az első, amely tintával íródott, Domokos Ernő vezérigazgatónak, a két ceruzával megcímezett levél egyike az Erdélyi Bank tisztviselői karának, a harmadik levél pedig a rendőrségnek szól. Ezt a helyszínen fel is bontották. Nyugodt kézvonásokkal indul a levél, de a vége felé már szinte olvashatatlan az írás. Ezen a levelen két pirosviasz pecsét volt „B. A.” jellel. A másik két levelet a rendőrség még nem bontotta föl. Valószínű, hogy azok tartalma fog fényt deríteni a fiatal bankfőtisztviselő szomorú tragédiájára.

Belgrád és Athén nem ismeri el a bolgár kormányt

Bukarest, június 27. A „Dimineata” jelentése szerint a szerb kormány nem ismeri el az új bolgár kormányt. Az athéni kormány elnöke kijelentette, hogy az elismerésről nem lehet szó mindaddig, míg az új bolgár kormány külpolitikája ismeretessé nem válik. A Szófiában akkreditált diplomaták jelenleg csupán szolgálatuk technikai részét látják el, de hivatalos összeköttetést nem tartanak fenn az ottani kormánnyal.

A mai valutapiac

A lej párisi ingadozása. Zürichben javul a lej. Nagy a kereslet svájci frankban és font sterlingben. A német márka esése. Gyengül a magyar korona

(Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej ingadozása, mint az előrelátható volt, a mai párisi tőzsdén is tartott. A nyitáshál 862 volt, a zárlatnál 850-re esett. A lej párisi esése következtében a nyugati devizák megszilárdultak. Feltűnő nagy kereslet volt svájci frankban és font sterlingben. A lej párisi gyengülésével szemben Zürichben állandóan javul. A nyitáshál a tegnapi 290-es árfolyamról 295-re emelkedett. A zárlatnál és az utótőzsdén is megtartotta ezt az árfolyamát. A német márka Zürichben ma tovább esett. A zárlatnál elérte az eddigi legalacsonyabb kurzusát, 35-öt. Az utótőzsdén 36-ra szilárdult. Berlinben a külföldi értékek ismét horribilis magasságot értek el. A magyar korona belföldi gyengülése ma tovább tartott. A budapesti devizaközpont egy lejért 44:50—48:50 koronát fizet. Ezzel szemben a budapesti magánforgalomban egy lejért 74—75 koronát fizetnek.

Irányzat: Lejben hullámlás, német márkában, magyar koronában gyengülés.

Június 27-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

4700—4800 külföldi magyar koronát,
6800—6850 belföldi magyar koronát,
37000—37100 osztrák koronát,
8:61—8:62 francia frankot,
2:94—2:95 svájci frankot,
0:51¹/₄—0:52 dollárt,
11:68—11:69 olasz lírát,
70100—70200 német márkát.

Valutapiac június 27-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1180, London 833, Newyork 192, Róma 890, Zürich 3475, Prága 578, Bécs 28:25, Budapest —, Berlin 18¹/₂.

Bukarest. Valuták: Márka 24—25, léva 200—205, török lira 115—120, font sterling 890—900, francia frank 1200—1230, svájci frank 31—36, lira 900—910, drachma 500—525, dinár 200—215, dollár 197—199, Napoleon 710—720, osztrák korona 31—32, magyar korona 180—190, cseh korona 585—595, lengyel márka 23—25.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 40—35, Newyork 560¹/₂—561³/₄, London 2586—2588, Páris 3437¹/₂—3430, Milano 2485—2480, Prága 1678—1680, Budapest 6:50—6:50, Belgrád 6:25—6:20, Bukarest 295—295, Varsó 51—55, Bécs 79—79, Bécs lebélyegzett —.

Zürich. Utótőzsdé: Berlin 36, Newyork: 561³/₄, London 2588, Páris 3443, Milano 2495,

Prága 1678¹/₂, Budapest 6¹/₂, Belgrád 6:20, Bukarest 295, Varsó 55, Bécs 79¹/₈, Bécs bélyegzett —.

Páris. Nyitás: London 7550, Newyork 1637, Berlin 11, Róma 7225, Prága 4900, Bukarest 862, Zürich 292.

Párisi zárlat: Lej 8:50.

Bécsi zárlat: Lej 374.

Berlin. Zárlat: Róma 7325, London 710000, Newyork 153000, Páris 10000, Zürich 29000, Bécs 218, Prága 4600, Budapest 1900.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 3256—3376, lej 44¹/₂—48¹/₂, fontsterling 38270—39470, márka 600—680, olasz lira 368—388, francia frank 509—529, szokol 248:00—260:00, svájci frank 1480—1540, oszt. korona 1165—1265, dinár 9250—9650, dollár 8295—8595, lengyel márka 810—890.

KÖNYVEK

Isten lábánál. Sas László bibliai regénye, „Isten lábánál”, amelynek negyedik fejezetét az Uj Kelet mai száma közli, augusztus elsején könyvalakban is megjelenik. A regényből a rendes könyvtári forgalom részére ezer példány készül. A rendes kiadáson kívül gyűjtők számára száz számozott példány kerül forgalomba, velinpapíron, félbörkötésben, az író aláírásával. A rendes példány ára 60 lej, az amatőrpeldányé 240 lej. Sas László könyve az erdélyi könyvkiadás szenzációja lesz. Kétszínű nyomással, illusztrált címlapjával és formai kiállításával a külföldi könyvkiadás legstilizáltabb termékeivel vetekedhet. Mind a két kiadásból korlátozott példányszámra előfizetést nyit a kiadó: a rendes kiadásból 400 példány, az amatőrkiadásból 50 példány előfizetésben biztosítható. A többi könyvtári forgalomba kerül. Az előfizetők kedvezményben részesülnek: a rendes példányt portómentes küldéssel 45 lejért, az amatőrpeldányt ugyancsak portómentesen 180 lejért kapják. Előfizetést a megjelölt példányszámban fogad el a kiadó, azontul csak bolti áron adhatja a művet. Az előfizetések Sas László címére (Str. Romei 6.), vagy az Uj Kelet könyvosztályához küldhetők. A könnyebb kezelés céljából okvetlenül szükséges, hogy a postautalvány szelvényére feljegyeztessék: Előfizetés Sas László „Isten lábánál” című regényére.

Zsidó kották, képek, régi és új Palesztina-metszetek, litográfiák és Lilien-képeslapok nagy választékban az Uj Kelet könyvosztályában.

A Kadima Könyvtár első sorozata: 1. Szokolov: Uj zsidó. — Nordau: Az asszimiláció tragédiája. 2—3. S. Alejchem: Léeggett nemesek. 4—5. Kabbalisták és csodatevők. Az első sorozat ára portómentes küldéssel 52 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Huszonnégy lej helyett tizenhét lejért kapja a legérdekesebb és legvonzóbb zsidó könyvet, a „Kabbalisták és csodatevők”-et, ha egyszerre tíz példányt rendel belőle. A tíz példány ára 180 lej, portó 10 lej, utánvételes szállításhál 15 lej.

A helga kormányválság

Brüsszel, június 27. A kormányválság még tart és nincs is remény annak közeli megoldására. A kamara mai ülését elnapolták. A genti egyetem ügye megoldhatatlannak látszik.

Bezárták a konstantinápolyi szovjet-ügyvivőséget

Konstantinápoly, június 27. (Rador.) A szovjetkormány itteni információs irodáját az angorai kormány rendeletére bezárták, mivel kormányengedély nélkül működött.

Aláírják a görög-török békét

Lausanne, június 27. Venizelosz tegnap meg látogatta Pellé tábornokot és rámutatott arra, hogy Görögország követeli a béke azonnali megkötését, mert nem képes elviselni a hadsereg mozgósításának további költségeit és meg akarja ejteni az új általános választásokat is. Pelle megnyugtató választ adott Venizelosznak, mely szerint a bekesztződés a legrövidebb időn belül aláírásra kerül.

HI

Az Uj Kelet az egyetem napilapja. Az Uj Kelet cikkeinek utjelölésével engedjü. Előfizetési árak: Egy hó felévre 320 lei, egy Felelős szerkesztő: Mart

Solem Al kézli

A „Der Tog” fo velezését. Sok közvetle amit I. Ch. Revniczky Kedves koldus b Ismerem önt, mi borzasztó utánjárót és ugy akarja és hozzáse kötelezettség nélkül fo vek felügyelőjévé. Ez vonatkozik, mert a ma akarok felügyelője len ön is végigjárassa ma

Mindenesetre azo jon nyomdászomnak, hogy továbbra is jóba jen a következőkre:

1. Nyomatnia a nem pedig az ő izlése
2. Műveimnek r mielőtt a nyomdából k tartani és nincs az eme töredékeit meg kész, akkor kerülhet
3. Éppen ezért senkivel könyvem ú komolyan az üzletben. ban, kedélyes beszélgetet előtt.
4. Ugyanez a pa Sajnálom, hogy könyvet ajánlani fogó Tudhatná, hogy a hanem a népek kész nekem, vajjon alkalm irják hozzá.

Jó egészséget hogy az ég áldja meg világos ésszel. Az ön

Az író ezután k penyu” című regényé kimutatni egyes alako karakterek, akik évsz körében és élni fog tartja szívós természet többi népek között.

— Ileana hcr Athénből jelentik: császár” gözös fedél nőt a királyi pár, E az athéni polgármes

— Kik képvis vállalat igazgatóság A „Presa” értesülés vállalat igazgatóságáb mernökök és Orleanu hevezni.

— Masaryk Algirban. Algirból j köztársasági elnök, e érkezett, váratlanul s szerint állapota aggo

— A gyilkos ségre. Nagyvárad tegnap az Uj Kele ujlak jegyzője rev András falusi kis Ariesanu csendörk és miután bevallott ügyészégi fogház ügyészségi fogház során kiderült, hog multja van és több büntetőtörvényköny

— Százötver három hónap alatt csatka-félsziget ápr gést élt át, amelye pusztították. A Ka

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bászai zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

Solem Alejchem saját kéziratairól

A „Der Tog” folytatja Solem Alejchem levezetését. Sok közvetlenség árad abból a leveléből, amit I. Ch. Revniczkyhez ír. A levél így hangzik:
Kedves koldus barátom, uram!

Ismerem önt, mint mély gondolkodót, mint borzasztó utánjárót és nyomozót és ha Isten is nagy akarja és hozzásegít új kiadásaimhoz, akkor hűtelezettség nélkül fogom alkalmazni önt e művek felügyelőjévé. Ez azonban csak idegen művekre vonatkozik, mert a magaménak bizony egymagam akarok felügyelője lenni. De azért óhajtom, hogy ön is végigjárassa majd rajtuk kritikai szemét.

Mindenesetre azonban arra kérem önt, szívesen nyomdászomnak, Warschovernek, ha akarja, hogy továbbra is jóbarátságban legyek vele, ügyeljen a következőkre:

1. Nyomatnia az én izlésem szerint szabad, nem pedig az ő izlése szerint.
2. Műveimnek minden sorát, minden oldalát, mielőtt a nyomdából kikerült, köteles szentségnek tartani és nincs az az emberfia, akinek művem eme töredékeit megmutathatja. Csak ha a mű kész, akkor kerülhet napvilágra.
3. Éppen ezért megparancsolom neki, hogy senkivel könyvem ügyében ne tárgyaljon, sem komolyan az üzletben, sem kint a templomudvarban, kedélyes beszélgetés közepette az istentisztelet előtt.
4. Ugyanez a parancs áll a szedőkre nézve is. Sajnálom, hogy aziránt érdeklődik, vajjon a könyvet ajánlani fogom-e valakinek vagy sem. Tudhatná, hogy a könyv nem mecenásoknak, hanem a népnek készül. Azt azonban megírhatná nekem, vajjon alkalmas-e a mű arra, hogy előszót írjak hozzá.

Jó egészséget kívánok és kívánom azt is, hogy az ég áldja meg önt világos szemekkel és világos ésszel. Az ön

Solem Alejchemje.

Az író ezután hosszasan magyarázza „Szempeyu” című regényének karaktereit és igyekszik kimutatni egyes alakokról, hogy azok olyan zsidó karakterek, akik évszázadok óta éltek a zsidó nép körében és élni fognak, valameddig a nép megtartja szívós természetét és nem oldódott fel a többi népek között.

— **Ileana hercegnő Athénbe érkezett.** Athénből jelentik: Ileana hercegnő a „Traian császár” gözös fedélzetén ideérkezett. A hercegnőt a királyi pár, Románia athéni követe és az athéni polgármester fogadták.

— **Kik képviselik a kormányt a resicai vállalat igazgatóságában.** Bukarestből jelentik: A „Prasa” értesülése szerint a kormány a resicai vállalat igazgatóságában Presan tábornokot, Busila mérnököt és Orleanu kamarai elnököt fogja ki-bevezni.

— **Masaryk váratlanul megbetegedett Algirban.** Algirból jelentik: Masaryk csehszlovák köztársasági elnök, aki néhány nappal ezelőtt ideérkezett, váratlanul súlyos betegségbe esett. Orvosai szerint állapota aggodalomra ad okot.

— **A gyilkos jegyzőt átvitték az ügyészségre.** Nagyváradról jelentik: Jelentette tegnap az Uj Kelet, hogy Barariu, Hegyköz-ujlak jegyzője revolverével agyonlőtte Csiki András falusi kisbíró. A gyilkos jegyzőt Arieanu csendőrkapitány hallgatta ki tegnap és miután bevallotta tettét, ma átkísértette az ügyészségi fogházba. Az előzetes vizsgálat során kiderült, hogy a jegyzőnek igen zavaros múltja van és többször került összetűzésbe a büntetőtörvénykönyvvel.

— **„Százötvenöt földregés Kamcsatkán három hónap alatt.** Berlinből jelentik: Kamcsatka-félsziget április óta százötvenöt földregést élt át, amelyek az összes épületeket elpusztították. A Kamcsatka-folyó teljesen eltűnt.

Vasúti karambol Félxfürdőn halottakkal és sebesültekkel

Eddig öt halottat és tizenkét sebesültet húztak ki a romok alól

(Nagyvárad, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután borzalmas vasúti szerencsétlenség történt a félxfürdői vasúti állomáson. A Félxfürdőről délután öt órakor Nagyvárad felé induló személyvonat egy peronyi késéssel indult el. Alighogy elhagyta az állomást, egy **Belényes felől érkező tehervonat szaladt bele a személyvonatba.**

A személyvonat utasai között nagy pánik keletkezett, megrémülve tolongtak a kocsik ajtajához, közben

több utast összetapostak.

Az összeütközés erejétől a személyvonat utolsó öt kocsija teljesen pozdorjává zuzódott. A szerencsétlenség hírére Nagyváradról személyvonat indult Félxfürdőbe. A segélyvonattal két orvos nagymennyiségű kötszert vitt. A mentési munkálatok során eddig

öt halottat és tizenkét sebesültet találtak a romok között.

A mentési munkálatokat tovább folytatják és a bizottság véleménye szerint még sokkal több áldozatra lehet számítani. Tiszta képet a szerencsétlenségről csak akkor lehet nyerni, ha a romok utakarításának munkája befejeződik.

A nagyváradai tűzvezetőség hivatalos vizsgálatot rendelt el annak felderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség. A vizsgálat első nyomai valószínűvé teszik, hogy **hibás váltóállítás okozta a karambolt.**

— **Tizenheten maradtak fogva a monarchisták közül.** Budapestről jelentik: A Kovács-testvérek bűnyűjében letartóztatott harmincöt ember közül tizennyolcat tegnap szabadon bocsátottak. A többieket ma átkísérik az ügyészségre.

— **Visszatértek lakóhelyükre az Etna menekültjei.** Rómából jelentik: Az Etna kitörése miatt elmenekült lakosság legnagyobb része visszatért lakóhelyére, annak ellenére, hogy a tűzhányó még mindig náborog és veszélyezteti a környéket.

— **Felrobbantották a wiesbadeni főpályaudvart.** Wiesbadenből jelentik: Az itteni főpályaudvar jegyváltócsarnokában tegnap délelőtt bombarobbanás történt, amely egyes jelentések szerint huszonnégy utast, más táviratok szerint pedig egy asszonyt és egy férfit sebesített meg. A pályaudvar valamennyi ablaka és a berendezés nagyrésze elpusztult. A merénylet tettesei ismeretlenek. A francia megszálló hatóságok rendeletet adtak ki, mely szerint este hét óra után senkisé járhat az utcán és éjjel tilos minden közlekedés.

— **Ítélet egy gyilkossági perben.** A múlt év májusának egyik éjjelén Szatmár határában meggyilkolták Molnár Ferenc csösz. A gyilkossággal előbb granicsár katonákat gyanúsítottak, majd kiderült, hogy ezeknek nincs közüük a gyilkossághoz. A nyomozás eredményeképpen Contras Vasile, Jakab György, Pop Péter, Precup Vazul és Holinda József nevű katonákat letartóztatták. A kihallgatások során Contras Vasile és Jakab György bevallották, hogy ők ölték meg a csöszt, mert meg akarta akadályozni, hogy szénát lopjanak. A kolozsvári hadbírósa ma tartotta meg a fő-tárgyalást ebben az ügyben és a vádlottak közül Contrast öt évre, Jakabot öt évre, Precupot nyolc hónapra, Holindát négy hónapra és Popot egyévi börtönre ítélték.

— **Leugrott a vonatról egy nemzetközi betörő.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradai rendőrségnek néhány nappal ezelőtt sikerült letartóztatni Virág Andort, akit betörései miatt több ország rendőrsége köröz. Tegnap, amikor a rendőrség Brassóba akarta vinni, egy óvatlan pillanatban leugrott a robogó gyorsvonatról és nyomtalanul eltűnt. Virág kézrekerítésére a rendőrség minden intézkedést megtett.

— **Ellopták a münsteri székesegyház kincseit.** Berlinből jelentik: A münsteri székesegyház kincseit ellopták. A tetteseknek semmi nyomuk.

Éjjeli órákban jelenté nagyváradai tudósítónk: A Félxfürdőn történt vasúti szerencsétlenség sokkal nagyobb arányúnak látszik, mint amilyennek az első jelentések alapján hinni lehetett. Még mindig vannak a pályán romhalmazok, amelyek alatt

halottak és súlyos sebesültek lehetnek. Félxfürdőről kapott értesülésünk szerint nyolckilenc halottra és még sok sebesültre kell számítani. Az öt halott közül háromnak a kilétét sikerült megállapítani. Ezek: **Pongrácz Livia, Reich Alfréd** osztrák állampolgár, aki jelenleg bukaresti lakos, egy **Dudásné** nevű asszony. A halottak között

két egymásraborult leány teljesen összeroncsolt holttestét találták,

18—19 évesek lehettek, kilétüket nem tudták megállapítani. A sebesültek között van **Dudás Anna** nagyváradai lakos, akinek válságos az állapota és **Trifán** detektív, aki a katasztrófa következtében teljesen megnémult. A vonat roncsai körül igen sokan vannak, akik hozzátartozóikat keresik. Nagyváradról tíz autón mentek ki a mentők és a hatóság emberei a helyszínre. A tehervonat, amely beleszaladt a személyvonatba, bár szabadra volt állítva a szemator, mégis fékezett, mert a mozdonyvezető látta, hogy az állomáson még bent van a személyvonat. **A pálya lejtős, a tehervonatot már megállítani nem lehetett** és így a katasztrófa bekövetkezett.

— **Előveszik a forradalomban elkövetett bűnöket.** A kolozsvári ügyészség utasítására a rendőrség bünyűgyi osztálya huszonöt embert idézett be kihallgatásra, akik még a forradalom idején résztvettek a Magyar-utcai kaszárnya kifosztásában. A beidézetek egyrésze bűnös a nagy értéket képviselő vízvezetéki csövek elhurcolásában, másik részük orgazda vagy tanu.

— **Házasság.** **Vida Andor** fakeskedő ma délután 4 órakor esküszik örök hűséget **Szende Rózsikának** Marosujváron. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Egyévi börtönre ítélték a „Népszava” szerkesztőjét.** Budapestről jelentik: Az ügyészség kedden felelősségre vonta Vanczák János nemzetgyűlési képviselőt, a „Népszava” szocialista napilap felelős szerkesztőjét egy cikkért, amelyet multév februárjában „Bójtí prédikáció” címmel a Bécsbe emigrált Farkas Antal írt a lapba. Vanczák védelmül hozta fel, hogy jóhiszeműleg járt el, amikor a szatirikus cikket megjeleníteni engedte. Az ügyészség Vanczákot igazgatás büntetésében bűnösnek mondotta ki és egyévi börtönre ítélte.

— **Lezuhant egy newyorki magasvasut.** Newyorkból jelentik: A városban közlekedő magasvasutak egyike kedden lezuhant. A szerencsétlenség következtében **két lány, öt asszony és egy idősebb férfi meghalt.** Nyolcvanhárom súlyosan megsebesültek, akik közül többen válságos az állapota. A katasztrófát az eddigi vizsgálat megállapítása szerint sinhiba okozta.

— **Megszigorították Magyarországon az élelmiszerkivitel.** Budapestről jelentik: A drágaság egyre növekszik. A zsír kilója négyezerháromszáz koronára drágult. A felhozatal minimális. A minisztertanács pénteken foglalkozik a drágasággal, előreláthatólag megszigorítják az élelmiszerkivitel és megszüntetik a marha- és sertésexportvásárokat.

— **Dr. Radnay és neje Fényes Janka táncutának július 1-én kezdik nyári 6 hetes tánc-kurzusukat a Központi szálloda emeleti nagyteremben.** Kolonokra, magánórákra, klasszikus, ritmikus iskolára beiratkozni állandóan lehet d. e. 11—1. és d. u. 3—5. óráig lakásunkon, Petőfi-utca 40. sz. Minden szombaton este 8 órától gyakorló kolon.

* **Elhásasodás, köszvény és cukorbetegség esetén a Ferenc József keserűviz javítja a gyomor és a belek működését, élénkíti az emésztést és előmozdítja az anyagcserét.** (7)

* **Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sóborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.**

Sport kötött- szövött Aruház

aradi kötő és kötött-szövőgyár lerakata
Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o
CLUJ, Wesselényi - utca 16 szám.

* „Olla“ gummi használata feltétlen biztonságot nyújt.

Könyvujdonságok!

GISZKALAY JÁNOS
**AZ UJ PRÓFÉCIÁK
KÖNYVÉBŐL**

VERSEK — ÁRA 60 LEJ

KABBALISTÁK ÉS CSODATEVŐK

MISZTIKUS TÖRTENETEK
ÁRA 24 LEJ

MÁSODIK KIADÁS

Utazásom a szentföldön

PANETH HERMANN UTJEGYZETEI
SAJTO ALÁ RENDEZTE SZABÓ IMRE
ÁRA 8 LEJ

Az Uj Kelet könyvosztálya Cluj
Strada Baron L. Pop 10

*Hamar! Lábbelit babylononál.
Minden cipész tudja!*

ABBAZIA TENGERI FÜRDŐHELY

Elsőrangú szállodák, sanatóriumok és panziók
Mersékelt árak. Napi ellátás, stoba és penzió
25—45 líráig. Kitűnő összehajrárs. Halokocsi.
Simplon. Indulás délután 5 órakor. Erkezés
Abbazia Mattulia állomás reggel 10 órakor.

Sporttelepek

Lovarda. Tenniszpályák. Szabad tengeri fürdők
novemberig. Hajókirándulások
Velencebe, Anconaba

Prospektust és felvilágosítást ad:
FORRAI MIHÁLY,
BÁNAT-IRODA, TEMESVÁR

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosii

volt
Szép-
utca

KÖZGAZDASÁG

Rögtönítelő eljárás árdrágítási esetekben

A spekulatörvény rendelkezései

(Kolozsvár, június 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A spekulatörvény több rendelkezését ismertettük már. A 26-ik § intézkedik arról, hogy a törvényben meghatározott vétségeket és kihágásokat kiknek van joguk megállapítani. Ezek: a vizsgálóbírák, a járásbírók és segédek, az ügyészségek tagjai, a rendőrfelügyelők, a rendőrfőnökök, rendőrigazgatók, a falusi rendőrség tisztjei, a polgármesterek és helyetteseik, a közigazgatási felügyelők, a prefektusok, alprefektusok, járási adminisztrátorok vagy velük egyenlő hatáskörű tisztviselők, az egészségügyi felügyelők, a megyei járási, községi vagy kórházorvosok, az ipari és kereskedelmi minisztérium felügyelői, a kereskedelmi kamarák tagjai és az ipari és kereskedelmi minisztérium által delegált tisztviselők.

Ezek akár hivatalból, akár a hozzájuk érkező panaszok vagy feljelentések alapján kiszállnak és a szükséges nyomozást elvégzik. Jegyzőkönyveket vesznek fel, melyekben a bűncselekmény természetét és körülményeit, az elkövetés helyét és idejét, továbbá a bűnösöknek feltételezett egyének terhére szóló bizonyítékokat és indíciúkat.

A 27-ik cikk kategórikusan kimondja, hogy azt, akit árdrágításon vagy áruzsorán tetten érnek, a rögtönítelő eljárásról szóló 1923 április 13-iki törvény szerint kell eljárás és ítélethozatal alá venni. A bíróság neve: „mic parohet“. A kérdéses törvény szerint a megyei székhelyeken, továbbá a vasuti állomásokon, kikötőkben és városokban, ha ezek megyei székhelyekhez tartoznak, bár a város területén kívül esnek, a tettenért bűnösök ellen rögtönítelő eljárásnak van helye, ha az elkövetett cselekményre a törvény fogházbüntetést szab.

A tettenértet azonnal az ügyész elé veszik, aki őt kihallgatja és ha indokoltnak véli, azonnal a törvényszék vagy a járásbíró elé állítja. Együttal ez esetben elfogató parancsot állít ki a vádlott ellen, feltéve, hogy a cselekmény legalább 3 hónappal büntethető. A bíróság még ugyanazon napon, vagy legkésőbb másnap határoz; a tanukat bármely rendőrszóval is megidézheti. A vádlottnak a tárgyaláson joga van kérni, hogy védelmének előkészítésére neki legalább 3 napi halasztás adassék. Ha a bíróság a tárgyalást későbbre halasztja (mert pl. új tanukat kell beidézni), a vádlott szabadlábrahelyezésének kérdésében is határoz, melyet óvadéktól is függővé tehet. Ha a bíróság nem helyezi szabadlábra a vádlottat, ez ellen nem lehet külön felebbezni.

A vádlottnak joga van vita tárgyává tenni, hogy az ügy nem tartozik a rögtönítelő eljárás alá, de az ezt elvető végzés ellen nincs külön felebbezésnek helye.

Az ítélet ellen felebbezéssel lehet élni; a felebbezési bíróság a felebbezés vételétől számított husz napon belül köteles ítélni. Ez az eljárás kitarthat a következő esetekre: 1. A szükségleti cikkek eladására vonatkozó rendelet megsértése. 2. Áruhalmozás. 3. Hamis hírek terjesztése, magasabb ár ígérése, kartell. 4. Áruk elvonása a forgalomból. 5. Áru csalárd kicserélése, hamis számla használata, áruhamisítás. 6. Bármely vétség (de nem kihágás) esetében, ha azt visszaeső követi el.

A jegyzőkönyv felvételével egyidejűleg a gyanúsítottakat másodnapra vagy harmadnapra az illető járásbíró elé idézik, közölve velük a megjelenés óráját és helyét, ahol a járásbíró van. Ha az ügyet az idézésben foglalt napon és órában ítélettel betegezni nem lehet, vagy ha a megjelent vádlott halasztást kér védelme előkészítésére, a bíróság a vádlottal a jövő tárgyalás napját külön idézés nélkül közli.

Az ügy a halasztástól számított öt nap alatt minden esetben letárgyalandó, még ha a károsult fél megidézése nem is történt meg. Ez a határidő a rögtönítelő eljárásra tartozó tettenérés esetében is megtartandó. A vádlott a saját védelme érdekében a bíróság előtt olyan valaki kíséretében jelenhetnek meg, aki technikai ismeretei következtében a bíróságnak a szükséges felvilágosításokat megadhatja.

Enyhül a vagonhiány. A temesvári vasútigazgatóság jelentése szerint a vagonhiány az utóbbi napokban enyhült, bár a személykocsik még mindig nem kellő számban állnak rendelkezésére. Temesvárt jelenleg nagy arányokban folynak a vagonjavítások, ugyanogy remélni lehet, hogy rövid idő alatt a forgalomban érezhető javulás fog beállani.

Jugoszlávia bevonja a magyar és osztrák háború előtti kötvényeket. Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány elhatározta a következő magyar és osztrák háború előtti, nem fundált kötvények bevonását: 4:1 százalékos járadék (febr.—aug. szelv.), 4:2 százalékos ezüstjárdék (ápr.—okt. szelv.), 4 százalékkal kamatozó adómentes állam-papírok, 4 százalékos osztrák arany- és 4 százalékos osztrák koronajárdék, 4:5 százalékos törlesztéses vasuti kölcsön, 3:5 százalékos beruházási járadék, 4:5 százalékos osztrák adómentes törlesztéses állami pénztári utalványok 1914-ből, 4 százalékos magyar arany járadék, 4:5 százalékos 1913-as magyar járadék, 4 százalékos magyar földterhementési kötvény és a 4:5 százalékos regále-kötvények.

Mezőgazdasági és ipari kiállítás Jasiban. Jasiból jelentik: Jasiban nagy mezőgazdasági és ipari kiállítást rendeznek, amely szeptember 15-től november 15-ig fog tartani.

A Faegyesület kolozsvári körzetének gyűlése. Az Erdélyrészi Faegyesület kolozsvári körzete kedden este a városháza üléstermében Szenes Károly elnökle mellett ülést tartott. Az elnök a tanácskozás megnyitása után vázolta a tüzfatermelőknek a miniszter utolsó rendelkezései következtében előállott helyzetét. Kifejtette, hogy az erdélyi vállalatok ellen irányult az egész export- és tüzifaellátási politika és hangsúlyozta, hogy lehetetlen volt megállapodást létrehozni olyan feltételek mellett, amilyent a kormány, azután hogy a CFR.-rel már megtörténtek az elfogadható megállapodások, be-

akart vezetni. Dr. E. tette az állam és a lások egyes fázisait, állapotásokat és a konkolta, miért nem lehet tüzfával ellátni, mi akarta. Most már nymany akciója tisztángek gyöngítésére írástett Fahivatal neme hogy a vasutat, a kálása el tüzfával, h a regáti városok erdFésüs György, a „Cigazgatója, akit a kemberül küldött ki, niszter rendeletét v a leghetetlenebb hrom eshetőség előtt minisztert jobb belát a fővárost és a CE dások alapján lehet ha a miniszter raga hoz, akkor a faér tessék be üzemeket. ezután az állam retokenezne, ami azonban magát. Ha a fások hogy engednek a m kor ezt csak Erdély azzal, hogy a tüzifa és ezzel együtt termárcikk, amelynek e e futóanyaghoz. Fés következett. Ecker B hogy a Faegyesület hogy a kormány csökkentsé. Ez esett a platformot, amely gyalásának alapjául

Ötvenezer-
gyek készülnek. Bu a svájci Oriel-cégnél ket rendelt. Az új pé nek forgalomba.

A piaci árus kolozsvári piaci áru mánya ülést tartott ségében. Az ülést meg. Megnyitójába sérelemre, amelyek árusokat érték részöri hatóságok rés sikerült elintézni, konyhatermékek és bályozása, ügyét is utóbbi időben olyan város az otlévő be tani a teret. Ez az a tisztiorvosnak tő telen ugyanis az eg hulláját találták, a kilakoltatott család hogy annakidején e a hatóságok elintéz árusok a napokban mestert, akit kért amelyre a környék van, azonfelül harm letes egzisztenciájuk továbbra és ne zakla riasztó hírekkel.

A luxusadó e pitották meg, hogy adó alá. A legtöbb negyven-hatvan, söt

Karamellák (tel-
Kérje mindenütt!
Csecsemők,
kekideális á

akart vezetni. Dr. Böszörményi Sándor ismertette az állam és a fatermelők közötti tárgyalások egyes fázisait, a CFR-rel kötött megállapodásokat és a kontingentálási rendszert. Indokolta, miért nem lehetett Bukarestet olyan olcsó tűzifával ellátni, mint ahogy azt a miniszter akarta. Most már nyilvánvaló, hogy a kormány akciója tisztára az erdélyi faérdekeltségek gyöngítésére irányul. Az újonnan létesített Fahivatal nemcsak arra fog törekedni, hogy a vasutat, a katonaságot és a fővárost lássa el tűzifával, hanem szorgalmazni fogja a regáti városok erdélyi fával való ellátását is. Fésüs György, a „Cronos” fatermelő vállalat igazgatója, akit a körzet a tárgyalások szakemberül küldött ki, kifejtette, hogy ha a miniszter rendelkezést végrehajtja, a fatermelés a leglehetősebb helyzetbe fog kerülni. Három eshetőség előtt áll a termelés, vagy Sassu minisztert jobb belátásra lehet bírni és akkor a fővárost és a CER-t az eddigi megállapodások alapján lehet ellátni tűzifával, vagy ha a miniszter ragaszkodik mai álláspontjához, akkor a faérdekeltségek inkább szüntessék be üzemeiket. Bizonyos azonban hogy ezután az állam retorziója, a rekvirálás következne, ami azonban jogállamban nem tarthatja magát. Ha a fások mégis úgy határoznának, hogy engednek a miniszter követelésének, akkor ezt csak Erdély közönsége színelné meg azaz, hogy a tűzifa határtalanul megdrágulna és ezzel együtt természetesen sok minden olyan árucikk, amelynek előállításához szükséges a fűtőanyaghoz. Fésüs beszéde után rövid vita következett. Ecker Béni (Nagysomkut) ajánlotta, hogy a Faegyesület vezetése hasson oda, hogy a kormány a leadandó fakontingenst csökkentse. Ez esetben még kell találni azt a platformot, amely mindkét fél békés tárgyalásának alapjául szolgálhat.

— Ötvenezer-koronás magyar bankjegyek készülnek. Budapestről jelentik: A kormány a svájci Oriol-cégnél ötvenezer-koronás bankjegyeket rendelt. Az új pénzjegyek július végén kerülnek forgalomba.

A piaci árusok ülése. Kedden este a kolozsvári piaci árusok egyesületének választmánya ülést tartott a Sfatul Negustoresc helyiségében. Az ülést Iles János elnök nyitotta meg. Megnyitójában rámutatva több olyan sérelemre, amelyek az utóbbi időben a piaci árusokat érték részint a városi, részint a rendőri hatóságok részéről. Ezeket az ügyeket sikerült elintézni, ugyszintén a különböző konyhatermékek és gyümölcs árusításának szabályozása, ügyét is. A vasuti piactérről az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el, hogy a város az ottlévő bódéktól meg akarja tisztítani a teret. Ez az intézkedés visszavezethető a tisztiorvosnak több jelentésére. Az elmúlt télen ugyanis az egyik sátor alatt egy kutya hulláját találták, a másik sátorban pedig egy kilakoltatott család ütötte fel hajlékát. Mint-hogy annakidején ezeket a kihágásokat maguk a hatóságok elintézték tekintették, a piaci árusok a napokban fel fogják keresni a polgármestert, akit kérni fognak, hogy a piacot, amelyre a környékbeli lakosságnak szüksége van, azonfelül harmincöt-negyven ember becsületes egzisztenciájáról is van szó, hagyják meg továbbra és ne zaklassák az elárúsítókat hasonló riasztó hírekkel.

A luxusadó ellen. Két évvel ezelőtt állapították meg, hogy milyen tárgyak esnek luxusadó alá. A legtöbb árucikk e két év alatt negyven-hatvan, sőt száz százalékkal is meg-

Kandia

karamellák (tej-, kávé- és osokoládéban) megérkeztek

Kérje mindenütt! Minőségük a legkiválóbb!

Csecsemők, kisgyermek-
kedvéért a

Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-félegyermek-crém!

drágult. Így állott elő az a helyzet, hogy bizonyos közszükségleti cikkek a drágulás következtében elérték a luxuscikkek árát. Egy tízezer lejnél drágább szobabutor már tízszázalékos luxusadó kötelezettség alá esett. Egy keményfából készített szobabutor ára két évvel ezelőtt még innen volt a luxusadó árakon, minthogy legfeljebb hat-nyolcezer lejbe került. Ma azonban ugyanez huszezer vagy még több lejbe került. A Sfatul választmánya foglalkozott e kérdéssel és úgy határozott, hogy ebben az ügyben átír a kormányhoz és kéri a luxusadóra kötelezett cikkek árának újabb megállapítását.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Csütörtök: János Vitéz. (Tolnay Andor vendégjátékával. Premier helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám 454.)

Péntek: Hermelines nő. (Tolnay Andor vendégjátékával. Operettujdonosság először. Bérletszűnetben. Premier helyárrakkal. Sorozatszám 455.)

A színházi iroda hírei

Ma este a János vitéz kerül színre, a címszerepet vendégként Tolnay Andor, a nagyváradi színház jeles énekes bonvivantja fogja játszani. — Pénteken este lesz a bemutató előadása a Hermelines nőnek, Gilbert világhírű operettjének. Kolbay Ildikó, Somogyi Emmi, Nagy Gyula, Izsó fogják a Hermelines nő főszerepeit játszani. Szombaton, vasárnap és hétfőn is a Hermelines nőt adják. Jegyek a Hermelines nő minden előadására előre válthatók. — Két délutáni előadás lesz ezen a héten a Magyar Színházban. Szombaton a Bucsu-keringőt adják. Strauss pompás operettjét s vendégként fel fog benne lépni Tolnay Andor. Vasárnap Molnár Ferenc poétikus színjátéka, a Liliom kerül színre Táray Ferencsel a főszerepben. Ugy a szombat, mint vasárnap délutáni előadást olcsó helyárrakkal tartják meg.

SPORT

A triálmérkőzés. A keddi triálmérkőzés igen gyengén sikerült. Alig egy-két játékos produkált nemzeti válogatathoz méltó játékot, a többi még egy klubcsapat mérkőzéséhez szükséges átlagot sem adta. A szövetségi kapitány ma délután még egy próbát tart, melyen résztvesznek a közben megérkezett Kinigli és Frech. A meghívottak közül ellenben Szilágyi, Kiminich, Guru és Pálinkás, mint nem számbajöhető, már megkapták marsrutájukat. Sajnos, a csapat zömét alkotó játékosok formán kívül vannak, ami nem éppen biztató jel az óriás játékerőt képviselő cseh csapatokkal szemben. Mi a következő 11-et látjuk a vasárnapi küzdelemben: Szatmári—Dr. Hirsch, Kozovits—Fuhrmann, Kinigli, Jakobi—Ströck, Guga, Wetzler, Rónai, Drescher. Az esetben, ha Guga akadályoztatva lenne, úgy elsősorban Frech jöhet számításba. Azt hisszük, nem járunk messze az igazságtól, ha megállapítjuk, hogy jelenleg ez a 11 játékos képviselheti legméltóbban Románia színeit. A mérkőzés iránt különben eddig soha nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik az egész országban. Ugyszólván, az összes jegyek elővételben kelnek el. A cseh válogatott csapat számos kíséreléssel a péntek-esti gyorsvonattal érkezik Kolozsvárra. Az ünnepélyes fogadtatásra mar megtörténtek az előkészületek.

A bécsi Hakoah Zágrábban. Hakoah—Concordia (Zágráb) 3:1, Hakoah—Hask (Zágráb) 1:0. Két szép győzelmet eredményezett a Hakoah kirándulása, az utóbbi időben erősen feljavult jugoszláv csapatokkal szemben. A Hakoah mindkét napon szép kombinációs játékot mutatott és az első napon Grünwald révén három gólt ért el. A második mérkőzést a jugoszlávok nagyon durván játszották végig, úgyhogy a Hakoah kapusa egy öszszefutásnál, mely alkalommal három csatár rohant rá, kulcsonttörést szenvedett. A győztes gólt Katz rugta.

Az MTK—Rapid futballmérkőzés pénteken tartatik meg a Rapid hütteldorfi pályáján. E küz-

delem előtt délután három órai kezdettel rendezi meg a Rapid atlétikai viadalát.

Gerő sikerült revánja. Gerő, aki tudvalevőleg 100 méteren három év óta veretlen, vasárnap szenvedte első vereségét Kreefeldben, Houben német bajnoktól. Gerő azonnal revánst kért Houbentől és a preusseni pályán kedden találkozott a két bajnok. Győzött Gerő 11 mp. alatt.

A rendezőbizottság felkéri ama elővételi jegyek birtokosait, kiknek a Román—Cseh mérkőzésre 94—100-ig számozott jegyük van, azt az elővételi helyen más számozott jegyre cserélni, mert e számok tévedésből kerültek forgalomba. Ilyen számú helyek ugyanis nincsenek.

NYILTTÉR

* E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Baum József nevű érettségiző fiam nem azonos Baum József szabással, a cluji Hirsch-féle cipőgyár alkalmazottjával, aki ugyancsak Bonyhai származású, de Veckéről költözött oda. Bonyha, 1923 június 25.

Baum Salamon

Cégváltozás miatt

Erdélyi és Kovács cégnél
Cluj, Strada Regina Maria 37 (volt Deák Ferenc-u.)

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET
 Lloyd 1479
 Barok, csillag és virágcsipröléssai, valamint adott rajzok után művészi kivitelben készít **HUNWALD**, üvegsziszolda és tükörgyára CLUJ—KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3. Hibás tükröket újra fonsoroz

Telefon 81. **Ládagyár** Fiókület: Egeres
 Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántói-nt) 1 szám

Piata Unirii (Főtér) 20 szám alatti 200 négyzetméter nagyságu száraz, világos suterin helyiség földszinti irodahelyiséggel azonnal kiadó.
 Értekezhetni: Kereskedelmi Hitelintézetnél az emeleten.

Leszállított árak!
Heller, Weisz & Molnár
 divatruházában
 Cluj, Cal. Reg. Ferd. (Wesselényi-u.) 6

Cosmanosi mosó voálok gyönyörü mintakban	53.—
Mintás batisztok	45.—
Divatmintás grenadinok	98.—
Duplaszéles sima grenadinok minden színben	61.—
Ia. Kelengyevászon	38.—

Epongeok, etaminok és az összes nyári divatujdonságok nagy választékban.

Legmodernebb kisautó, 1923 modell, négyüléses
Ego-Automobil
 raktárra érkezett Emil Blagához, Cluj-Kolozsvár

KERESKEDELMI HITELENTÉZET R.-T.
 CLUJ—KOLOZSVÁR, PIATA UNIRII (VOLT FÖTÉR) 20 SZ.
 elvállal a külföld bármely placára kifizetéseket
 napi vagy fix áron, vásárol devizát és effektív valutát a legelőnyösebb feltételek mellett

Kabbalisták és csodatevők (történetek) Ara füzve 24 lej

 DOXA ÓRA ELEGÁNS ÉS PONTOS

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1852
Schönberger, Spitz & Co.

Modern üvegsziszolda és tükörárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
 ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
 Készíti a legszebb tükröket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

CHARGEURS
★REUNIS★
 ARGENTINIA BRAZILIA
 Legnagyobb francia **Délamerikai vonal**
 Vezérképviselőt Nagyrománia részére **ADOLF SALOMON FIA**
 Bucuresti, Str. Paris 14
 Hajóra szállás:
Hamburg, Havre és Bordeaux-ban
 Kiváló kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajutok. 1542

Engros 1353 **Endetall**
 Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.
 Mindenféle poharak, demyonok, palackok.
 Lámpaárak bármely mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
 CLUJ, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Villamostelepek
 építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
 elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
 Olaj-Kolozsvár, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.)
 Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekereselműhely. Szakszerű javítások és áttekercselések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

BERSON
GUMMI SAROK ÉS GUMMITALP a legjobb anyagból MINOSEGI MARKA

Sternberg, Oradea-Mare (kishidfő)
 Az ország legnagyobb régiségkereskedése. Vétel, eladás! (Hívásra vidékre is utazik)

Lusztig és
 cukorkakülönleges
 Cluj, C. Reg

Budapest
 GYERMEK KOCISJAI LET MIAT LESZÁLL

FISCHER ALB
 CLUJ, CA FER

Üzletár

Moskovi (Au bon M)

Wesselényi szám alá, az
BEVÁSÁRL MEGÉ
 Szörmékben állandó bátokban és bund
S. EISE
 Cluj-Kolozsvár, C
 No téve

Megnyilt
 női- és sz
 Str. R
 KÉSZ MODELLEK RENDELÉSEK

MALOM
 malmász
 Gépszíjak, olajok, bevederek, serlegek, Minimax-készítendő műszaki szállít azonn

Technica
 Mergönyöm: Tech

1923. május 28

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

en legelőnyösebben
AJOSNÁL

39, Telefon 954.

elepek

tt vállalja:
János
mérnöki irodája
(volt Bályai-u.)

nagy gépjavitó- és javítások és áttekintés magas feszültségű vezérlése és építése

üzve 24 lej

**ORA
EGÁNS
ÉS
NTOS**

1852

Co.

gyár

és butor-
csorozás
áránlatot

**onal
részere
FIA**

aux-ban
angu ellátás,
1542

dfő)
is utazik)

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Budapest Berlin
GYERMEK ÉS SPORT-
KOCISJAI NAGY KÉSZ-
LET MIATT MÉLYEN
LESZÁLLITOTT ÁRBAN

FISCHER ALBERT ÉS TÁRSA
CLUJ, CALEA REGELE
FERDINAND
61

Üzletáthelyezés

Moskovits Rózsika

(Au bon Marche) szalonját

Wesselényi M.-utca 3.

szám alá, az udvarba helyezte át

**LIPSEI
BEVÁSÁRLÁSI UTAMRÓL
MEGÉRKEZTEM!**

Szőrmékben állandó nagy raktár. Sportka-
bátokban és bundákban legújabb modellek

S. EISENSTÄDTER
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 2. szám

No tévessze össze
öngömmel!

Megnyilt DR. BLUMENFELDNE
ÉS DEÉSY GIZELLA

**női- és gyermek-
szalonja**

Str. Reg. Maria 42.

KÉSZ MODELLEK ÉS MÉRTÉKUTÁNI
RENDELÉSEK JUTÁNYOS ÁRON!!

MALOM - GÉPEK
és
malmászati cikkek:

épszijak, olajok, tovitte, tömítő anyagok,
bevederek, serlegek, svájci selyemszitaszöve-
k, Minimax-készülékek, minden néven ne-
vezendő műszaki és elektrotechnikai cikket
szállít azonnal kiváló minőségben :-:

Technica R.-T. Tg.-Mures
Mergönyöm: Technica Telefon 3-36

**Pénzének
ellenisége**

az, aki nem győződik meg, hogy

1. Rövid-kötött árak a
"PARISIEN"
áruházban

2. Férfidivatkülönlegességek a
"PARISIEN"
áruházban

3. Üveg, porcellán és díszműtáruk a
"PARISIEN"
áruházban

4. Gyermekkosci, gyermekjátékok a
"PARISIEN"
áruházban

legolcsóbban
lehet beszerezni!
Cluj, Cal. Reg. Ferd. 21.
5-92 Telefon 5-92

**Rézműves, rézöntő
és gépjavitó műhely**
CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465

Jégszekrények

kaphatók készen raktáron. Saját készítményem.
1296
Grünwald Jakab Cluj, Széchenyi-tér 13. sz.

Irodaberendezések

Kopenetz gépjavitó asztalosműhelye-
ben olcsón szerelhetők be
Cluj, Honvéd-utca 92

lnógépek

és kellékek állandóan nagy választék-
ban. Javitásokat legolcsóbban vállalok.
1370 Cluj, P. Mihai Vitea-
zul (v. Széchenyi-tér)
Finkler Antal 40. sz. Telefon 493.

Agyag és Vegyipari Rt. Szatmár

Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet, csontszirt,
mátrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gép-
szirt, téglát stb. Vesz: csontot, száraz
és vizes húsleves, nyers és olvasztott
faggyút

**Épületüvegezés,
képkeretezés,**

kávéházi, vendéglői, háztartási
cikkek, demionok, táblaüveg,
lámpaárak és porcellánedények-
ből legolcsóbb beszerzési forrás

**Ausländer
Rudolfnál**

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdi-
nand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz.
alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Endetall!

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1358
Eisenstädter Fülöp és Tsa
cégnél Cluj, str. Regina Maria
(Deák F.-u.) 13. Gummilabda,
gyermekkosci, nürnbergi és galanterie
cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

ארטמ' כשר ארטמ' כשר

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb
napi árban állandóan frissen kaphatók:

Lebovies szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és ארטמ' כשר kívánatra ingyen

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jeligés hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Név-jegyeket,

születési,
eljegyzési,
esküvi
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a

Kadima-nyomda
Cluj

Üzlet speciális varrógépekkel és berendezéssel, a város szívében, átadó. Cím a kiadóban.

5793

Szülők figyelmébe! Román, német és latin nyelvből javítóvizgára előkészíték. Román magánórákat adok. Svéd-torna és vívótanfolyamot tartok tanulóknak és felnőtteknek július 1-étől. Beiratkozni lehet hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 6—8-ig az unitárius kollegium tornatermében. László Gyula tanár 5795

Férjhez adnám intelligens, 28 év körüli izr. fiatalemberhez — lehetőleg a bórkereskedőszakmából — rokonomat. Jövő biztosítva. Teljes című levelek „Boldog jövő” jellegű a Kelet hírlap-irodába Aradra intézendők. 5786

Gyula nagyközségben, piac mellett, főutcában újonnan épült 3 szoba, konyha, üzlethelyiség, raktár, pincék, istálló, udvar 10—15 évre kiadó. Bármily üzleti célra igen alkalmas. Bérleti megbízást kapna ugyanazon helyiségben elhelyezett poharazási italmérési engedély kezelésére. Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. 5782

Italszakmában jártas **agilis utazót keresünk.** Bihar-, Arad-, Temes-, Krassószerény- és Hunyadmegye területére, Bogsza likörgyár, Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. 5783

Modern keményfa háló és teljesen új konyha berendezés elköltözés miatt eladó. :: Cím a kiadóhivatalban

Gimnáziumi tanár alkalmas alkalmazásra könyvelői vagy végzettségének megfelelő más irodai állást keres Cím a kiadóban.

Egy teljesen felszerelt pótkávégyár Debrecenben 120.000 Lejért azonnal átadható A berendezés leltáráról felvilágosítást ad Káhn Áron, Halmi. 5779

Gyógy-növényeket

körösbogarat és anyarozsot vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2. 1562

200—300.000 lejjel társat keresek vidéki városban, villanyerőre berendezett paplangyáramhoz. Cím a kiadóhivatalban. 5794

Ügyes segéd üveg- és porcellán szakmában felvétetik. Ajánlatot kér: Schwimmer Ernő Dej. 5784

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára
SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Kabát és kosztüm

legújabb divat szerinti készítését jutányosan vállalom a Kinizsi-utca 2 sz. alá Athelyeztet női divatszalonomban. A n. é. közönség további szives pártfogását kérem. 1418

Dávidovics Mór

Nyugágyat

bükkfából kartámlákkal és lábtartóval, vászon nélkül 170.—, extrakivitel 250.—, vászonnal 350.—, extrakivitelben 430 lej beküldése ellenében legszolidabban szállít nagyban is: Weisz Kálmán Oradea-Mare (Nagyvárad), Nagypiac 10

Uj rövidáru üzlet!

Uj rövidáru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzletemet rövid- és divatáruval kibővítettem 1543

Rosenzweig E. párisi mellfűző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az „UJ KELET”-ben!!

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gyártmányai

Hercules duplamalata tápsör különlegesség

és a világos

Monostor sör

stolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak 1493

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

Izrael Dezső szüesmester

Megérkeztek a legutolsó divatu szörmeárúk. Szörme és molykár elleni védőintézet. Javítások és átalakítások a legjutányosabb árban pontosan készülnek

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

WEISZ SIEGFRIED

uri divatáruház CLUJ Cal. Reg. Ferd. 6.

14 napi szenzációs vásárt rendez!

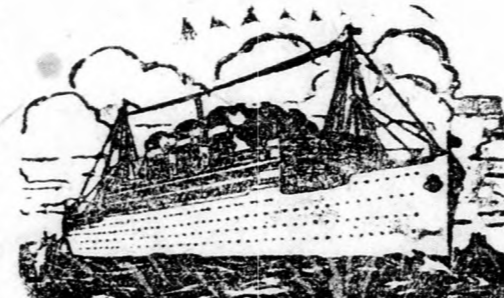
Kiárusításra kerül:

50 grammos nyulszőrka-lap à lej. 125
1000 drb férfi nyulszőrka-lap à lej. 140
Shimmy nyakkendő à lej. 25

Az összes raktáron levő szármakalapok leszállított árban

Csak 14 napig!

Csak 14 napig!

Fabre Line

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Constanța-Newyork

közvetlen hajójáratok minden hónapban. Átszállás nélkül. — Csak egy vízum (az amerikai) szükséges. Augusztus 1-től rendszeres hajójáratok

Constanța—Jaffa (Palesztina) és Marseille között.

Rendkívül kedvező feltételek. — Felvilágosításokat nyújt, prospektusokkal és hajójeggyel szolgál a

FABRE LINE S. A. R.

BUCUREȘTI, PASÁG, COMOEDIA

Reclama 3013

SZERKESZTŐ
HIVATAL
Cluj, Kolozs
L. Pop (Bras)

Telefon: S
és kiadóhiv
Zs. N. Sz.

A kéziratok
szerkesztőse
zendők. Kéz
adunk

Cluj-Kolozs

✱ Ho

Sőt könnyű fakadt a szett és emb meg mindig aranyos, jó és haragosra Vintila mes és cigarett rosszindulat hogy ugyan szavaztatja ő maga áll teljesen ind fontos tömeg gondolatlan visszazivnny lyesen boos emelte fel hogy több vagy hogy rojjon a polg ellenkezőleg Nagysz cselekedet. A meg is mond a pénzügyi „A dohányár társunk — az ezáltal visszat től. Különöse helyzetén aka hogy a drága szivni ezután tős megtakarí nénk tépni, Pedig olyan világos, mint mulasztással csak most pa hagyta, hogy kal illessük a személyét. Há a kormány. gyermekeket mes játékszer tapintattal cse kal, nem kegy a jó apa kegy

A Viitor pás világítja a intézkedését, és amelyek el miért volt az politikai letart lők elnökének az egészségükre kisebbségi jog nekünk, nehog zük a kisebbsé gondoljuk mag Hogy nincsen Csak a kisebbs nemzeti kisebb után, miért em mális árát. A meg akart kim kétség sem fér karambolban a példát akarván akik otthagya mindenáron ny fölösleges kiad iuk zászlónkat